

Nr 5

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1965/66 inom socialdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

Allmän försäkring m. m.

1:o) Försäkringsdomstolen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 (bilaga 7, punkt B 1, s. 12 och 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1965) framlagda förslag, vilket innebär en med 103 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för försäkringsdomstolen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	250 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	70 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	365 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	200 000

Summa kr. 885 000;

c) till Försäkringsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 885 000 kr.

2:o) **Försäkringsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 2, s. 14), vilket innebär en ökning av anslaget med 29 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 76 000 kr.

3:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 3, s. 14 och 15), vilket innebär en ökning av anslaget med 65 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	340 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	82 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	119 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	262 000
	Summa kr. 803 000;

b) till *Försäkringsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 803 000 kr.

4:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 4, s. 16), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 33 000 kr.

5:o) **Riksförsäkringsverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt B 5, s. 16—22), föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för riksförsäkringsverket, som departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksförsäkringsverket, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Riksförsäkringsverket: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 18 115 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 16 034 000 kr.

Utskottet. Departementschefen har i fråga om riksförsäkringsverket föreslagit viss omorganisation, innebärande bl. a. en decentralisering av arbetet med pensionsutbetalningarna till försäkringskassorna. Detta förslag, som

torde möjliggöra administrativa förenklingar och förbättrad service gentemot allmänheten, tillstyrker utskottet liksom även den föreslagna omorganisationen av verkets databehandlingsverksamhet. I samband med dessa organisatoriska förändringar bör i enlighet med departementschefen verkets personalorganisation minskas med netto 85 tjänster.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för riksförsäkringsverket i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsverket, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 045 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	225 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 197 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 548 000
	<hr/>
	Summa kr. 21 015 000

Särskilda uppbördsmedel:

Ersättning från allmänna pensionsfonden 2 900 000

Nettoutgift kr. 18 115 000;

c) till *Riksförsäkringsverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 18 115 000 kr.

6:o) *Riksförsäkringsverket*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 6, s. 22 och 23), vilket innebär en minskning av anslaget med 3 180 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 250 000 kr.

7:o) Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 8, s. 24), vilket innebär en uppräkningsanslag av 1 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 7 600 000 kr.

8:o) *Bidrag till sjukförsäkringen*. Kungl. Maj:t har (punkt B 9, s. 24—26) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 395 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 116) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 146), i vilka — såvitt nu är i fråga — föreslagits att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställes om att förslag måtte infordras från 1961 års sjukförsäkringsutredning beträffande ökad ersättning för inom hemsjukvården utnyttjade prestationer och material så att förslag i ärendet därefter må kunna föreläggas riksdagen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ottosson* och *Enarsson* (I: 181) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i *Borås m. fl.* (II: 230), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 381 500 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Olsson* (I: 521) och den andra inom andra kammaren av herrar *Mattsson* och *Persson* i *Heden* (II: 632), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av frågan om att under sjukförsäkringen införa anskaffande av hjälpmedel vid nedsatt syn i enlighet med vad i motionerna anförts.

I fråga om skälen till yrkandena i motionerna I: 181 och II: 230 hänvisar motionärerna till motionerna I: 234 och II: 289. Beträffande motiveringen för yrkandena i motionerna I: 116 och II: 146 samt I: 521 och II: 632 hänvisas till motionerna II: 146 och II: 632.

Utskottet. Med bifall till vad andra lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 3 år 1965 har riksdagen numera avslagit motionerna I: 234 och II: 289. I nämnda motioner har föreslagits vissa ändringar i fråga om statsbidraget till sjukförsäkringen m. m. Då dessa förslag utgör motiv för den i förevarande motioner I: 181 och II: 230 yrkade anslagsminskningen, avstyrker utskottet sistnämnda motionsyrkanden.

I motionerna I: 116 och II: 146 har föreslagits skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan att förslag måtte infordras från 1961 års sjukförsäkringsutredning beträffande ökad ersättning för inom hemsjukvården utnyttjade

prestationer och material. Då denna fråga redan är föremål för utredning inom nämnda kommitté och utredningen enligt vad utskottet inhämtat kan beräknas vara klar mot slutet av innevarande år, finner utskottet ifrågavarande motionsyrkande inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

Med anledning av motionerna I: 521 och II: 632, i vilka föreslagits utredning av frågan om att under sjukförsäkringen införa anskaffande av hjälpmedel vid nedsatt syn, vill utskottet erinra om att gravt synskadade kan erhålla fria kontaktlinser, starrglasögon m. m. Bidragen utgår från anslaget till Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. Då utskottet vidare förutsätter, att 1961 års sjukförsäkringsutredning, vilken har att behandla bl. a. medicinskt-tekniska hjälpmedel, kommer att ta upp den i sistnämnda båda motioner berörda frågan, finner utskottet någon skrivelse i ämnet inte erforderlig. Motionsyrkandet avstyrkes således.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 181 och II: 230 till *Bidrag till sjukförsäkringen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 116 och II: 146, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 521 och II: 632 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

9:o) Vissa yrkesskadeersättningar m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 10, s. 26), vilket innebär en ökning av anslaget med 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa yrkesskadeersättningar m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 5 300 000 kr.

Socialvård, nykterhetsvård m. m.

10:o) Socialstyrelsen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 1, s. 27—33), vilket innebär en med 491 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för socialstyrelsen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 162 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	58 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 380 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 448 000

Summa kr. 4 048 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 4 048 000 kr.

11:o) *Socialstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 33), vilket innebär en minskning av anslaget med 19 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 526 000 kr.

12:o) *Statens socialvårdskonsulenter*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 3, s. 34 och 35), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 88 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande *avlöningsstat* för *statens socialvårdskonsulenter*, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	447 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	174 000

Summa kr. 621 000;

b) till *Statens socialvårdskonsulenter*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 621 000 kr.

13:o) *Statens socialvårdskonsulenter*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 4, s. 35), vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 134 000 kr.

14:o) *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 5, s. 35 och 36),

vilket innebär en med 250 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna m.m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

15:o) Bidrag till social hemhjälp. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 6, s. 36 och 37), vilket innebär en ökning av anslaget med 30 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till social hemhjälp* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr.

16:o) Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 7, s. 37 och 38), vilket innebär en med 2 300 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

17:o) Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt C 10, s. 39—48) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna, som förändrades av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 19 498 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 16 025 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Alexanderson* och fru *Hamrin-Thorell* (I: 406) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.* (II: 495), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta, att under socialdepartementets huvudtitel för budgetåret 1965/66 anvisa under anslaget till Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar a) för vård utom skola enligt socialstyrelsens äskanden erforderliga medel för anställande av ytterligare nio förste assistenter i Ae 19 och två assistenter i Ae 17, b) för vård- och tillsynspersonal 800 000 i stället för av departementschefen förordat belopp 200 000 kr., c) för kontorshjälp enligt socialstyrelsens äskanden 43 000 kr.,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 432) och den andra inom andra kammaren av fru *Skantz m. fl.* (II: 522), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till

Kungl. Maj:t måtte hemställa om snabba åtgärder för att genom omfördelning av platserna inom ramen för nu existerande ungdomsvårdsskolor organisera en skola för pojkar och en för flickor, båda med resurser till kvalificerad vård av ungdomar med alkoholskador.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 406 och II: 522.

Utskottet. En betydande upprustning pågår sedan några år tillbaka vid ungdomsvårdsskolorna. Sålunda har under den senaste femårsperioden antalet vårdplatser ökat från ca 800 till ca 1 050. Samtidigt har modernisering skett av befintliga platser samt skolornas kvalitativa resurser förstärkts i olika avseenden. Inte minst i fråga om vården utom skola har en väsentlig upprustning ägt rum. Sedan den pågående utbyggnaden genomförts kommer organisationen att disponera ca 1 100 platser.

Vad beträffar personalen kan nämnas, att ca 135 nya tjänster tillkommit under den senaste femårsperioden. Antalet tjänster vid ungdomsvårdsskolorna uppgår nu till ca 740, vilket sålunda innebär en personaltäthet av 1,4 vårdplatser per anställd.

Utskottet finner det angeläget, att upprustningen i olika avseenden vid ungdomsvårdsskolorna fortsättes. Departementschefens förslag innebär också en förstärkning av skolornas resurser. Sålunda föreslås bl. a. inrättande av 14 nya tjänster, varav tio tjänster för undervisning och utbildning.

Vad angår vård- och tillsynspersonalen tillstyrker utskottet departementschefens förslag om anordnande av försöksverksamhet vid två lämpliga ungdomsvårdsskolor i syfte att finna nya arbetsmetoder och behandlingsformer. Utskottet finner en sådan försöksverksamhet kunna ge ett värdefullt underlag för utformningen av den framtida personalorganisationen vid ungdomsvårdsskolorna. I avvaktan på resultatet av denna försöksverksamhet är utskottet inte berett att förorda någon allmän personalförstärkning utöver vad departementschefen föreslagit för genomförande av s. k. mjuk arbetsvecka. Utskottet, som vill erinra om att anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal fr. o. m. innevarande budgetår är anvisad förslagsvis, förutsätter dock, att Kungl. Maj:t kommer att ställa medel till förfogande, om särskilt angelägna behov av personalförstärkningar skulle uppkomma vid vissa skolor. I enlighet med det anförda avstyrker utskottet i motionerna I: 406 och II: 495 framfört yrkande om medelsanvisning för vård- och tillsynspersonal.

I nämnda motioner har vidare föreslagits inrättande av ytterligare nio tjänster som förste assistent i Ae 19 och två tjänster som assistent i Ae 17 för vård utom skola samt anvisande av ytterligare medel för kontorshjälp.

Vad beträffar vården utom skola vill utskottet erinra om att en betydande ökning av medelsanvisningen till detta ändamål skett under senare år. Fr. o. m. innevarande budgetår har vidare inrättats 12 nya tjänster för efter-

vården, vilka placerats vid de skolor, där behovet av sådana tjänster är störst. I avvaktan på erfarenheterna av dessa assistenters arbete och resultatet av pågående utredning om effektivare åtgärder för vård utom skola av ungdomsvårdsskoleelever är utskottet inte berett att tillstyrka ifrågasvarande motionsyrkande.

Inte heller anser sig utskottet kunna tillstyrka i nämnda motioner framfört yrkande beträffande ökad medelsanvisning för kontorspersonal. Frågan om kontorspersonalens dimensionering är i viss mån beroende av det resultat, som socialstyrelseutredningen kan komma till beträffande fördelningen av administrativa göromål mellan socialstyrelsen och skolorna.

I motionerna I:432 och II:522 har föreslagits snabba åtgärder för att genom omfördelning av platserna inom ramen för nu existerande ungdomsvårdsskolor organisera en skola för pojkar och en för flickor, vilka båda skulle vara utrustade med resurser för kvalificerad vård av ungdomar med alkoholskador.

Utskottet vill med anledning av sistnämnda motioner erinra om att — enligt den för 1964 års riksdag redovisade planen för behandling av unga alkoholmissbrukare — det kvinnliga klientelet liksom hittills skall vårdas vid Ryagården och det manliga klientelet vid Fagared och Råby. Vid Ryagården har för ändamålet anordnats en särskild sjuk- och behandlingsavdelning. Sådana avdelningar föreslås i årets statsverksproposition under investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna bli inrättade jämväl vid Fagared och Råby. Då syftet med förevarande motioner sålunda synes vara tillgodosett, torde motionerna inte påkalla någon riksdagens åtgärd.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 406 och II: 495

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 260 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	470 000
3. Avlöningar till personal vid provisoriska elevförläggningar, <i>förslagsvis</i>	276 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 181 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 311 000
	Summa kr. 19 498 000;

c) till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 19 498 000 kr.;

II. att motionerna I:432 och II:522 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

18:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 11, s. 48 och 49), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 489 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 6 195 000 kr.

19:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola*. Kungl. Maj:t har (punkt C 12, s. 49—55) föreslagit riksdagen att till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 000 000 kr.

Utskottet. I förevarande sammanhang har departementschefen redovisat sina ställningstaganden till vissa förslag om vård utom skola i kollektiva former, som framförts av 1961 års utredning om effektivare åtgärder för vård utom skola av ungdomsvårdsskoleelever i ett av utredningen under år 1964 avgivet delbetänkande. Mot vad departementschefen anfört och föreslagit i denna del har utskottet intet att erinra. Utskottet vill för egen del endast framhålla angelägenheten av att ifrågavarande vårdformer utbygges så snabbt som möjligt. Vad särskilt gäller utskrivningsavdelningarna bör det såsom departementschefen anfört vid valet av förläggningssort vara av avgörande betydelse, om det på orten finns någon industri med intresse för att ta emot ungdomsvårdsskoleelever som arbetskraft eller för utbildning.

Mot departementschefens beräkning av medelsbehovet under anslaget har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Vård utom skola* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

20:o) *Ungdomsvårdsskolorna*: *Engångsanskaffning av inventarier m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 13, s. 56), vilket innebär en med 150 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Engångs-*

anskaffning av inventarier m.m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kr.

21:o) Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 14, s. 56 och 57), vilket innebär en med 150 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Anordnande och drift av provisoriska förläggningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

22:o) Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 15, s. 57 och 58), vilket innebär en ökning av anslaget med 45 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ungdomsvårdsskolorna: Personalutbildning* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

23:o) Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor. Kungl. Maj:t har (punkt C 16, s. 58 och 59) föreslagit riksdagen att till Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Risberg* och *Ottosson* (I: 183) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.* (II: 229) har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag för budgetåret 1965/66 till Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor av 600 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 229.

Utskottet finner det angeläget, att den under ledning av statens ungdomsråd bedrivna upplysningsverksamheten med syfte att främja ungdomens anpassning i samhället fortsättes. För att så många som möjligt skall nås av denna verksamhet är det enligt utskottets mening därvid av vikt, att möjligheterna att utnyttja bl. a. sådana massmedia som radio och television särskilt beaktas. Yrkandet i motionerna I: 183 och II: 229 om slopande av förevarande anslag avstyrker utskottet sålunda. Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, till *Viss upplysningsverksamhet i ungdomsfrågor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

24:o) Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt C 17, s. 59—69) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat godkänna avtal med Örebro läns landsting, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 589 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 857 000 kr.

Utskottet. Under förevarande anslag framlägges på grundval av utredningar av socialstyrelsen vissa förslag rörande jordbruksdriften vid Svartsjö- och Venngarnsanstalterna. Avsikten är att jordbruksdriften vid dessa anstalter skall nedläggas och verkstads- och trädgårdsdriften upprustas. Sålunda föreslås beträffande Svartsjö, att jordbruksdriften överföres till fångvården fr. o. m. nästa budgetår. Förslaget innebär bl. a., att 15 tjänster kan avföras från anstaltens personalförteckning. I fråga om Venngarn förordas principbeslut om avveckling av jordbruksdriften. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida.

För den nya Örebroanstalten bör i enlighet med departementschefens förslag inrättas en tjänst som direktör i Ae 25, en kamrerstjänst i Ae 19 och en kontoristtjänst i Ae 9. Mot det av departementschefen förordade avtalet med Örebro läns landsting angående samarbete mellan Mellringe sjukhus och Örebroanstalten i fråga om den psykiatriska vården vid sistnämnda anstalt har utskottet intet att erinra.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat godkänna avtal med Örebro läns landsting;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

c) godkänna följande avlöningsstat för statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	830 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	187 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 288 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 284 000
	Summa kr. 6 589 000;

d) till *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 6 589 000 kr.

25:o) *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 18, s. 69), vilket innebär en minskning av anslaget med 36 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 350 000 kr.

26:o) *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Utrustning m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 19, s. 70 och 71) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare: Utrustning m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 010 000 kr.

27:o) *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt C 20, s. 71—74) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad ändring av grunderna för bidrag till anordnande av vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., dels ock till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 700 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per Jacobsson m. fl.* (I: 411) och den andra inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* (II: 520), har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om skyndsamma planeringsåtgärder för anord-

nande av ett 75-tal provisoriska vårdplatser som ersättning för det bortfall av vårdplatser, som inom den närmaste tiden väntas inträffa vid allmänna vårdanstalter för alkoholmissbrukare, samt att förslag i ämnet på grundval av dessa åtgärder snarast möjligt förelägges riksdagen.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II:520.

Utskottet. Antalet platser vid de allmänna anstalterna uppgick den 1 juli 1964 till 2 113, varav 479 på statliga och 1 634 på erkända anstalter. Riksdagen har beträffande dessa anstalter tidigare godtagit, att ca 2 100 vårdplatser uppställas som mål för utbyggnaden. Antalet närvarande vårdtagare vid de allmänna anstalterna uppgick den 1 mars 1965 till ca 1 800.

För nästa budgetår har departementschefen beräknat medel för anordnande av omkring 25 platser vid allmänna anstalter. Detta förslag tillstyrker utskottet. Vidare biträder utskottet departementschefens förslag i fråga om anordnande av platser vid enskilda anstalter och inackorderingshem, vilket innebär medelsanvisning för ytterligare omkring 100 platser vid enskilda anstalter och ca 125 vid inackorderingshem. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer utvecklingen av behovet av platser vid olika slag av anstalter, avstyrker sålunda i motionerna I: 411 och II: 520 framfört förslag om skyndsamma åtgärder för anordnande av ett 75-tal provisoriska vårdplatser.

Departementschefen har i förevarande sammanhang förordat ändring av grunderna beträffande förskottering av beviljat anordningsbidrag, innebärande att socialstyrelsen skall — under förutsättning att återbetalning säkerställs — äga lämna förskott med belopp, motsvarande 90 procent av beviljat statsbidrag mot f. n. 75 procent. Detta förslag föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) godkänna den i statsrådsprotokollet förordade ändringen av grunderna för bidrag till anordnande av vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1965;

b) till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.;

II. att motionerna I:411 och II:520 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

28:0) *Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* Kungl. Maj:t har (punkt C 21, s. 75—79) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändringar av

grunderna för bidrag till driftkostnader vid vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., dels ock till Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 29 500 000 kr.

Utskottet. I enlighet med vad departementschefen föreslagit bör garanti- bidraget och beläggningsbidraget till nu ifrågavarande anstalter höjas med tre resp. två kr. till 22 resp. 20 kr. Därjämte bör, såsom departementschefen förordat, statsbidrag liksom f. n. kunna utgå med högre belopp, om särskilda skäl föreligger. De föreslagna höjningarna bör möjliggöra en viss personalförstärkning, bl. a. för fortsatt utbyggnad av arbetsdriften och effektivisering av eftervården samt en förbättring av den allmänna vårdstandarden.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de i statsrådsprotokollet förordade ändringarna av grunderna för bidrag till driftkostnader vid vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1965;

b) till *Bidrag till driftkostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 34 000 000 kr.

29:o) *Utbildning och samverkan inom nykterhetsvården.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 22, s. 79—81), vilket innebär en med 15 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning och samverkan inom nykterhetsvården* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 268 000 kr.

30:o) *Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 23, s. 81 och 82), vilket innebär en höjning av anslaget med 327 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	110 000
---	---------

2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 525 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	843 000
	Summa kr. 2 478 000;

b) till *Länsnykterhetsnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 478 000 kr.

31:o) *Länsnykterhetsnämnderna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 24, s. 82 och 83), vilket innebär en med 30 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsnykterhetsnämnderna*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 639 000 kr.

32:o) *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 25, s. 83 och 84), vilket innebär en ökning av anslaget med 9 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 000 kr.

33:o) *Bidrag till Länkrörelsen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 26, s. 84), vilket innebär en med 50 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Länkrörelsen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 550 000 kr.

34:o) *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 27, s. 85), vilket innebär ett med 40 000 kr. förhöjt anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Stöd åt barnfamiljer m. m.

35:o) *Allmänna barnbidrag*. Kungl. Maj:t har (punkt D 1, s. 86—88) föreslagit riksdagen att till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 537 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 194 000 000 kr.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och under erinran om att riksdagen på hemställan av andra lagutskottet (utl. nr 1) numera bifallit Kungl. Maj:ts i propositionen nr 12 framlagda förslag till ändring av lagen om allmänna barnbidrag, vilket innebär en höjning av bidraget till 900 kr. för barn och år, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 537 000 000 kr.

36:o) Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 2, s. 88), vilket innebär en ökning av anslaget med 600 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kr.

37:o) Bostadsrabatter. Kungl. Maj:t har (punkt D 3, s. 88—90) föreslagit riksdagen att till Bostadsrabatter för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 250 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eric Carlsson m. fl.* (I: 175) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustavsson i Alvesta m. fl.* (II: 226), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte medge att pensionärsbostadsbidrag må utgå oavsett tidpunkt för bostadens färdigställande samt även i fall då bostaden är inrymd i hus, till vilket statligt lån eller räntebidrag ej beviljats liksom i fall då bostaden upplåtits med bostadsrätt eller pensionären står som ägare till densamma, samt i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att av ovan nämnda yrkanden föranledda ändringar i vederbörande kungörelser och anvisningar måtte vidtagas, så att ändringarna träder i kraft den 1 juli 1965;

dels en inom andra kammaren av fru *Ryding m. fl.* väckt motion (II: 234), vari föreslås att riksdagen beslutar om en höjning fr. o. m. den 1 januari 1966 av familjebostadsbidragens fasta del med i avrundade tal 25 procent, samt att bidragen per barn höjes med 50 kr. då den beskattningsbara inkomsten vid statlig taxering överstiger 8 000 men icke 12 000 kr., att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en översyn av bestämmelserna om bl. a. trånghoddhetsregeln i enlighet med vad i motionen anförts, samt att anslaget till familjebostadsbidragen uppräknas med 35 000 000 kr. eller till 285 000 000 kr.;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Lorentzon m. fl.* väckt motion 2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1965. 6 saml. Nr 5*

(II:512), vari — såvitt nu är i fråga — föreslås att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en översyn av gällande bestämmelser rörande bostadsstöd åt rörelsehindrade och en utvidgning av detta i någon form enligt i motionen anförda synpunkter.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 226, II: 234 och II: 512.

Utskottet. Från förevarande anslag bestrides utgifter för familjebostadsbidrag och pensionärsbostadsbidrag. Familjebostadsbidrag utgår till barnfamiljer under förutsättning att inkomsten inte överstiger vissa maximitbelopp och att bostaden uppfyller vissa standardkrav. Pensionärsbostadsbidrag utgår under vissa villkor för lägenhet, som av kommun eller genom kommunens medverkan uthyres till pensionär.

I motionen II: 234 har framförts vissa yrkanden om ändring av bestämmelserna angående familjebostadsbidrag. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att utskottet i sitt utlåtande nr 107 vid föregående års riksdag framhöll, att frågan om en lämplig utformning av det bostadspolitiska stödet till barnfamiljer bör ses i samband med andra familjepolitiska stödformer. I avvaktan på resultatet av den nyligen tillsatta utredningen om det ekonomiska stödet åt barnfamiljerna, som bl. a. har att ompröva de nuvarande familjebostadsbidragen, är utskottet inte berett att tillstyrka någon ändring i gällande bestämmelser. Motionsyrkandet avstyrkes alltså.

I motionen II: 512 har yrkande framförts om en översyn av bestämmelser rörande bostadsstöd åt rörelsehindrade och en utvidgning av detta stöd till att omfatta jämväl statligt bidrag till hyreskostnaderna. Som motiv härför anföres, att s. k. invalidlägenheter i allmänhet måste göras större än andra lägenheter. Utskottet vill erinra om att invalidbostadsbidrag kan utgå med högst 10 000 kr. för varje lägenhet för sådan inredning och sådant extra lägenhetsutrymme, som erfordras för rörelsehindrad invalids särskilda behov. Vidare har i propositionen nr 75 till innevarande års riksdag förutskickats en särskild utredning av olika frågor rörande omvårdnaden av handikappade. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet ifrågavarande motionsyrkande.

Vad angår i motionerna I: 175 och II: 226 framfört förslag om ändring rörande villkoren för pensionärsbostadsbidrag vill utskottet erinra om att bostadsförbättringsutredningen under fjolåret lade fram ett betänkande med förslag i fråga om bostadsstöd för pensionärer. Enligt vad utskottet inhämtat är förslaget föremål för övervägande inom berörda departement. I avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande i denna fråga är utskottet inte berett att tillstyrka någon ändring i nu gällande bestämmelser beträffande pensionärsbostadsbidrag. Motionsyrkandet avstyrkes alltså.

Under återopande av det anförda och då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande hemställer utskottet,

I. att motionen II: 234, såvitt den avser höjning av familjebostadsbidragen, icke må bifallas av riksdagen;

II. att motionen II: 234, såvitt den avser översyn av bestämmelserna om bl. a. trångboddhetsregeln, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen II: 512, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 175 och II: 226, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

V. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 234, såvitt nu är i fråga, till *Bostadsrabatter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 000 kr.

38:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 4, s. 90 och 91), vilket innebär en med 29 000 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 000 kr.

39:o) **Bidrag till anordnande av barnstugor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 5, s. 91 och 92), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av barnstugor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

40:o) **Bidrag till driften av barnstugor.** Kungl. Maj:t har (punkt D 6, s. 93) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av barnstugor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 20 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Olsson* och herr *Eric Carlsson* (I: 180) och den andra inom andra kammaren av herrar *Gustavsson* i Alvesta och *Gomér* (II: 224), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om prövning och förslag till innevarande års riksdag rörande statsbidrag till kostnader för familjedaghemsvksamhet, som bedrivs i av kommun godkända familjedaghem, samt till kostnader för till barntillsynsvksamheten knuten

serviceorganisation för tillsyn av barn, som till följd av sjukdom inte kan vistas i barnstuga eller skola;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Virgin m. fl.* (I: 186) och den andra inom andra kammaren av herr *Heckscher m. fl.* (II: 227), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att driftsbidraget för plats och år räknat skall utgöra vid daghem 800 kr., vid fritidshem 300 kr. och vid lekskolor 200 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arne Geijer m. fl.* (I: 252) och den andra inom andra kammaren av fru *Ekendahl m. fl.* (II: 221), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t låter undersöka omfattning och former för ökat statligt stöd till utvecklingspsykologisk forskning för barn i förskoleåldern, att Kungl. Maj:t skyndsamt låter utreda möjligheterna att öka det statliga stödet till kommunerna för driftskostnader för dag- och fritidshemsverksamheten i syfte att stimulera kommunerna till fortsatt snabbutbyggnad av berörda institutioner, samt att målsättningen därvid bör vara att det statliga stödet i storlek jämföras med det som utgår till skolväsendet i kommunerna och att därvid staten helt eller nästan helt bestrider personalens lönekostnader.

I fråga om skälen till yrkandena i motionerna I: 186 och II: 227 hänvisar motionärerna till motionerna I: 259 och II: 313. Beträffande motiveringen för yrkandena i motionerna I: 180 och II: 224 samt I: 252 och II: 221 hänvisas till motionerna II: 224 och II: 221.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utredning pågår inom familjeberedningen angående barntillsyn och annan service åt barnfamiljerna bl. a. i form av lekskolor och familjedaghem. Därvid skall även statsbidragsfrågor behandlas. I avvaktan på resultatet av denna utredning är utskottet inte berett att tillstyrka några ändringar i nuvarande statsbidragsregler. I enlighet härmed avstyrker utskottet i motionerna I: 186 och II: 227 framförda förslag i dessa avseenden.

Med hänsyn till det anförda torde vidare yrkandena i motionerna I: 252 och II: 221 om utredning av möjligheterna att öka stödet till driften av daghems- och fritidshemsverksamheten samt I: 180 och II: 224 angående skrivelse till Kungl. Maj:t om prövning och förslag beträffande statsbidrag till kostnader för familjedaghemverksamhet m. m. inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Vad angår i motionerna I: 252 och II: 221 framfört yrkande om utredning beträffande omfattning och former för ökat statligt stöd till utvecklingspsykologisk forskning för barn i förskoleåldern vill utskottet erinra om att motionsyrkanden av samma innebörd behandlades vid 1963 års riksdag. Då familjeberedningen erhållit i uppdrag att utreda denna fråga och syftet med yrkandet således redan är tillgodosett torde ifrågavarande motionsyrkande inte böra föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Utskottet

vill i detta sammanhang erinra att 1964 års riksdag beslutat om inrättande av en laboratur i utvecklingspsykologi vid lärarhögskolan i Stockholm.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 186 och II: 227 icke må av riksdagen bifallas;

II. att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnstugor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 000 kr.;

III. att motionerna I: 252 och II: 221, såvitt de avser dag- och fritidshemsverksamheten, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

IV. att motionerna I: 180 och II: 224 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

V. att motionerna I: 252 och II: 221, såvitt de avser utvecklingspsykologisk forskning, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

41:o) *Ferieresor*. Kungl. Maj:t har (punkt D 7, s. 93 och 94) föreslagit riksdagen att till *Ferieresor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Risberg* och *Ottosson* (I: 183) och den andra inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.* (II: 229) har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte till *Ferieresor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 229.

Utskottet ansluter sig till föredragande statsrådets förslag till medelsanvisning. Utskottet, som senast vid föregående års riksdag avstyrkt motionsyrkanden av samma innebörd som det i de nu förevarande motionerna I: 183 och II: 229, kan inte biträda motionärernas förslag om höjning av de enskildas avgifter för ferieresor, innebärande en reduktion av anslaget med 100 000 kr. till 900 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, till *Ferieresor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

42:o) *Bidrag till driften av semesterhem*. Kungl. Maj:t har (punkt D 8, s. 94 och 95) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 460 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 41 nämnda likalydande motionerna I:183 och II:229, i vilka hemställts — såvitt nu är i fråga — att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1965/66 till Bidrag till driften av semesterhem av 430 000 kr.,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson* (I:413) och den andra inom andra kammaren av fru *Lewén-Eliasson m. fl.* (II:511), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att vid nu pågående översyn av de statliga åtgärderna för stöd av semesterhemsverksamheten en prövning sker angående möjligheterna att utvidga desamma att omfatta även män i folkpensionsålder.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II:229 och II:511.

Utskottet. I motionerna I:183 och II:229 har yrkats avslag på Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning för ifrågavarande ändamål. Utskottet, som senast i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 5 år 1964 avstyrkt motionsyrkanden om slopande av den nuvarande bidragsgivningen, anser inte skäl föreligga att nu intaga annan ståndpunkt. Motionärernas yrkande avstyrkes sålunda.

Vad beträffar i motionerna I:413 och II:511 framfört yrkande om prövning av möjligheterna att utvidga de statliga åtgärderna för stöd åt semesterhemsverksamheten till att omfatta även män i folkpensionsålder vill utskottet nämna, att de statliga åtgärderna beträffande ferieresor m. m. överväges inom socialpolitiska kommittén, som också behandlar frågor rörande åldringsvården. Då utskottet förutsätter, att kommittén i detta sammanhang kommer att uppmärksamma även de frågor som behandlats i förenämnda motioner finner utskottet någon skrivelse i ämnet inte påkallad.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:183 och II:229, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kr.;

II. att motionerna I:413 och II:511 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

43:o) Stipendier för underlättande av husmoderssemester. Kungl. Maj:t har (punkt D 9, s. 95) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlät-

tande av husmoderssemester för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 000 000 kr.

I de under punkten 41 nämnda likalydande motionerna I: 183 och II: 229 har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte avslå förslaget om ett anslag för budgetåret 1965/66 till Stipendier för underlättande av husmoderssemester av 1 000 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 229.

Utskottet som under föregående punkt förordat oförändrade bestämmelser om bidrag till driften av semesterhem under nästa budgetår, anser att motsvarande bör gälla även i fråga om stipendier för underlättande av husmoderssemester. Yrkandet i motionerna I: 183 och II: 229 om slopande av förevarande anslag kan utskottet således inte biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

44:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt D 10, s. 96) föreslagit riksdagen att till **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 000 000 kr.

I de under punkten 41 nämnda likalydande motionerna I: 183 och II: 229 har — såvitt nu är i fråga — hemställts, att riksdagen måtte till **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 229.

Utskottet. Mot föredragande statsrådets beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår har utskottet intet att erinra. I motionerna I: 183 och II: 229 framfört yrkande om minskning av anslaget med 1 milj. kr. till 2 milj. kr. avstyrker utskottet således.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

45:o) Omkostnader för statens bosättningslån. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 11, s. 96 och 97), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Omkostnader för statens bosättningslån* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

Arbeterskydd

46:o) Arbeterskyddsstyrelsen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt E 1, s. 98—100) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för arbeterskyddsstyrelsen som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbeterskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Arbeterskyddsstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 917 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 572 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arne Geijer m. fl.* (I: 176) och den andra inom andra kammaren av fru *Ekendahl* och herr *Hagnell* (II: 222) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att möjligheter skapas för ett principbeslut senast under 1965 års vårriksdag beträffande inrättandet av ett institut för arbetshygien och arbetsfysiologi samt att åtgärder vidtas för att arbeterskyddsstyrelsen fortlöpande erhåller sådana resurser som med hänsyn till utvecklingen är erforderliga.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 176.

Utskottet. Departementschefens förslag under förevarande punkt, vilket bl. a. innebär en utökning av personalen med en byrådirektör i Ae 25 på kanslibyrån och en byrådirektör i Ae 27 på tekniska byrån, tillstyrker utskottet.

I motionerna I: 176 och II: 222 har bl. a. yrkats, att möjligheter skapas för ett principbeslut senast under 1965 års vårriksdag beträffande inrättandet av ett institut för arbetshygien och arbetsfysiologi. Även utskottet finner en förstärkning av resurserna på dessa områden vara angelägen. Enligt vad utskottet inhämtat är frågan om ett särskilt arbetsmedicinskt institut nu föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet finner med hänsyn därtill ifrågavarande motionsyrkande inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

I förevarande motioner har vidare framställts ett allmänt yrkande att åtgärder vidtas för att arbeterskyddsstyrelsen fortlöpande erhåller sådana

resurser som med hänsyn till utvecklingen är erforderliga. I motiven för yrkandet har behandlats bl. a. den ännu inte avslutade utredningen angående företagshälsovård. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t ställt till förfogande 40 000 kr. för första halvåret 1965 för nämnda utredning. Vidare avses den i det föregående nämnda byrådirektörstjänsten i Ae 25 på kanslibyrån för nu ifrågavarande ändamål. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t följer utvecklingen av personalbehovet m. m. för de i förevarande motioner berörda ändamålen, finner utskottet någon skrivelse i ämnet inte påkallad.

Med godtagande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för arbetarskyddsstyrelsen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetarskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	860 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	52 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	965 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 040 000

Summa kr. 2 917 000;

c) till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 917 000 kr.;

II. att motionerna I: 176 och II: 222 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

47:o) *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 2, s. 100 och 101), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 33 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 355 000 kr.

48:o) *Yrkesinspektionen*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 3, s. 101—103), vilket innebär en med 601 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för yrkesinspektionen i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 116 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	158 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 280 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 936 000
	Summa kr. 5 490 000;

c) till Yrkesinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 5 490 000 kr.

49:o) Yrkesinspektionen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 4, s. 103), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 23 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till Yrkesinspektionen: Omkostnader för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 179 000 kr.

50:o) Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område. Kungl. Maj:t har (punkt E 5, s. 103 och 104) föreslagit riksdagen att till Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 100 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 000 kr.

I en inom andra kammaren av fru *Ryding m. fl.* väckt motion (II: 79) har hemställts, att anslaget under femte huvudtiteln till Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område uppräknas med 50 000 kr. för budgetåret 1965/66 och att således ett anslag på 150 000 kr. anvisas.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Från förevarande anslag utgår bidrag till organisationer, som bedriver undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område. Utskottet anser denna verksamhet värdefull. Departementschefens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår finner sig utskottet kunna godta. I motionen II: 79 framfört yrkande om ökning av anslaget är utskottet inte berett att tillstyrka.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 79 till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 100 000 kr.

Medicinalstyrelsen m. m.

51:o) **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt F 1, s. 105—109) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Medicinalstyrelsen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 7 211 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 180 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 348) samt den andra inom andra kammaren av fru *Skantz m. fl.* (II: 361) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1965/66 anslå 100 000 kr. för anställande av tillfällig personal hos giftnämnden.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 361.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag till personalförändringar, vilket innebär förstärkning av personalen med fyra tjänster, varav en tjänst som byråinspektör i Ae 21 på den avdelning, som handlägger frågor rörande psykiskt efterblivna.

Beträffande giftnämnden har under åberopande av föreliggande balans i fråga om ännu icke prövade bekämpningsmedel i motionerna I: 348 och II: 361 föreslagits, att 100 000 kr. anslås för anställande av tillfällig personal. Utskottet vill i anledning av motionerna erinra om att nämnden började sin verksamhet den 1 juli 1963 samt att Kungl. Maj:t under 1964 redan medgivit personalförstärkning vid nämnden med en sekreterare i högst A 27 och ett kanslibitråde. Denna personal bör i enlighet med departementschefens förslag bibehållas även under nästa budgetår. Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av att även sådana bekämpningsmedel, som finns i handeln sedan tiden före den nya lagstiftningen utan att vara prövade av giftnämnden, snarast möjligt blir föremål för prövning och registrering. Då emellertid utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer personalbehovet hos nämnden, avstyrker utskottet ifrågavarande motioner.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 348 och II: 361

a) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 540 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	857 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 507 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 307 000
	Summa kr. 7 211 000;

b) till *Medicinalstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 7 211 000 kr.

52:o) *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 2, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagsökning med 155 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 148 000 kr.

53:o) *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 3, s. 110—112), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 116 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	1 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	114 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	667 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	228 000
	Summa kr. 1 010 000;

b) till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 010 000 kr.

54:o) *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 4, s. 112 och 113), vilket innebär en ökning av anslaget med 52 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 213 000 kr.

55:o) Viss krigssjukvårdsutbildning m. m. Kungl. Maj:t har (punkt F 5, s. 113—117) föreslagit riksdagen att till Viss krigssjukvårdsutbildning m. m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 007 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 657 000 kr.

Utskottet. Departementschefens förslag om utökning från tio till femton av antalet grundkurser för sådana läkare, som inte genomgått kurs i krigsmedicin till medicine licentiatexamen, tillstyrkes av utskottet. Inte heller har utskottet något att erinra mot vad departementschefen föreslagit beträffande den försvarsmedicinska assistentutbildningen.

I likhet med departementschefen finner utskottet det angeläget, att hälsovårdsnämndernas ledamöter blir väl förtrogna med sina beredskaps- och krigsuppgifter. Utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag att utbildning i hälsovårdsberedskap anordnas för ifrågavarande nämndledamöter.

Då utskottet även i övrigt kan biträda Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Viss krigssjukvårdsutbildning m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 007 000 kr.

56:o) Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 6, s. 117 och 118), vilket innebär en med 116 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 143 000 kr.

57:o) Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 7, s. 118—122), vilket innebär en minskning av anslaget med 215 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 4 970 000 kr.

58:o) Statens strålskyddsinstitut: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt F 8, s. 122—126) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för statens strålskyddsinstitut i enlighet med vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen

förordad avlöningsstat för statens strålskyddsinstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens strålskyddsinstitut: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 331 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 944 000 kr. under rubriken Strålskyddsverksamhet m. m.: Avlöningar.

Utskottet. Under förevarande punkt har departementschefen framlagt förslag rörande omorganisation av statens strålskyddsverksamhet. Förslaget innebär i huvudsak, att nuvarande radiofysiska institutionens uppgifter inom strålskyddsområdet övertages av ett nytt organ, benämnt statens strålskyddsinstitut. Vissa avdelningar, som nu sorterar under radiofysiska institutionen, skall därvid ingå i strålskyddsinstitutet. Ledningen av detta organ skall utövas av en styrelse och närmast under styrelsen av en professor och föreståndare i Bp 3 med särskilt föreståndararvode om 4 800 kr. Styrelsen föreslås bli strålskyddsmyndighet enligt strålskyddslagen och således ersätta medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd. Beträffande radiofysiska institutionen innebär förslaget vidare bl. a. att institutionens uppgifter i fortsättningen kommer att avse främst forskning och undervisning i radiofysik samt att institutionen skall helt stå under karolinska institutets förvaltning. Vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och föreslagit föranleder ingen erinran från utskottets sida. Anslaget bör i enlighet med departementschefens förslag fr. o. m. nästa budgetår benämnas Statens strålskyddsinstitut: Avlöningar.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits fastställa personalförteckning för statens strålskyddsinstitut;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens strålskyddsinstitut, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	166 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	131 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 235 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	799 000
	Summa kr. 2 331 000;

c) till Statens strålskyddsinstitut: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 331 000 kr.

59:o) Statens strålskyddsinstitut: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 9, s. 127), vilket innebär att anslaget uppföres under ny rubrik samt en med 30 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens strålskyddsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kr.

60:o) Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 10, s. 127—129), vilket innebär en anslagsökning med 158 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för centrala sjukvårdsberedningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	100 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	365 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	637 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	420 000

Summa kr. 1 522 000;

b) till *Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 522 000 kr.

61:o) Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 11, s. 129 och 130), vilket innebär en minskning av anslaget med 28 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Centrala sjukvårdsberedningen: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 197 000 kr.

62:o) Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården. Kungl. Maj:t har (punkt F 12, s. 130—134) föreslagit riksdagen att till Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 800 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehäft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av

herr *Lundström m. fl.* (I: 120) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 152), i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen måtte besluta att det statliga anslaget till rådet för sjukhusdriftens rationalisering (SJURA) under femte huvudtiteln höjes från 1,8 till 3,0 milj. kr. budgetåret 1965/66 dels för att möjliggöra en speciell utredning om »modellsjukhuset», dels för att de utredningar som redan påbörjats måtte kunna snabbare genomföras,

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Allard* och *Eskel* väckt motion (II: 488), vari hemställts att riksdagen till Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården för budgetåret 1965/66 måtte anvisa ett anslag av 1 800 000 kr., att utgå till Svenska landstingsförbundet.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 152 och II: 488.

Utskottet. Rådet för sjukhusdriftens rationalisering är avsett att fungera som ett impulsgivande, förmedlande och samordnande organ på sjukhusrationaliseringens område. Det har förutsatts, att verksamheten skulle betraktas som försöksverksamhet. För innevarande budgetår, vilket kan anses som det första egentliga verksamhetsåret, disponerar rådet sammanlagt 3 000 000 kr. Därav har 60 procent eller 1 800 000 kr. anvisats under förevarande anslag, medan Svenska stadsförbundet och Svenska landstingsförbundet åtagit sig att svara för återstående 40 procent eller 1 200 000 kr.

Rådet har tillsatt ett tiotal arbetsgrupper, vilkas arbetsprogram täcker sådana väsentliga områden av verksamheten vid sjukhusen såsom data-transmission, laboratorieautomatik, sjukhushygien och vårdavdelningarnas utformning. En annan viktig uppgift för rådet, vilken utskottet underströk i sitt utlåtande nr 74 vid förra årets riksdag, är att utarbeta anvisningar och riktlinjer med syfte att nedbringa väntetiderna vid polikliniker och läkarmottagningar.

I likhet med departementschefen anser utskottet det angeläget, att rådet under nästa budgetår kan bedriva sin verksamhet i samma omfattning som under innevarande budgetår. Enligt vad som upplysts för utskottet har Landstingsförbundet och Stadsförbundet numera förklarat sig beredda att delta i kostnaderna för rådets verksamhet under nästa budgetår på oförändrade grunder och med samma belopp som för innevarande budgetår, dvs. med sammanlagt högst 1 200 000 kr. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag till medelsanvisning och avstyrker således i motionerna I: 120 och II: 152 framfört yrkande om höjning av anslaget.

I motionen II: 488 har föreslagits att rådet för sjukhusdriftens rationalisering skall adjungeras till Landstingsförbundet och att förevarande anslag därför skall utgå till Landstingsförbundet. Utskottet vill i detta sammanhang understryka verksamhetens karaktär av försöksverksamhet. Några krav på ändring i fråga om rådets organisatoriska ställning under nästa budget-

år har, såvitt utskottet har sig bekant, inte framförts från Stads- och Landstingsförbunden. Frågan om sjukhusrationaliseringens lämpliga organisation är enligt utskottets mening ganska komplicerad. Då vidare bl. a. den pågående utredningen om medicinalväsendets centraladministration — den s. k. MCA-utredningen — kan komma att inverka på bedömningen av den framtida organisatoriska anknytningen av den verksamhet, som bedrivs av rådet för sjukhusdriftens rationalisering, avstyrker utskottet motionen.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 120 och II: 152, såvitt nu är i fråga, till *Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 800 000 kr.;

II. att motionen II: 488 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

63:o) **Statens institut för folkhälsan: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt F 13, s. 134—140) föreslagit riksdagen att godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för folkhälsan att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66 samt att till Statens institut för folkhälsan: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 142 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 133 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Tage Johansson* och *Lars Larsson* (I: 179) och den andra inom andra kammaren av herrar *Svenning* och *Adamsson* (II: 235), i vilka hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av den i statsverkspropositionen år 1965 upptagna avlöningsstaten för statens institut för folkhälsan besluta, att vid institutet inrättas en för sociolog avsedd tjänst som laborator i lönegrad Be 1, samt anvisa härför erforderliga medel,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 84) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 111), i vilka hemställts att riksdagen — såvitt nu är i fråga — måtte besluta om en skyndsam översyn på basis av föreliggande utredningsmaterial beträffande i motionerna berörda spörsmål med syfte bl. a. att utvidga den födoämneshygieniska avdelningen av statens institut för folkhälsan eller inrätta en särskild näringssektion där och att riksdagen därefter snarast måtte föreläggas förslag i ärendet,

dels ock en inom andra kammaren av fru *Ryding m. fl.* väckt motion (II: 521), vari föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att frågan utredes och åtgärder vidtas i syfte att få en planläggning över i vilken utsträckning pågående silikosundersökning kan vidgas enligt de i motionen förordade synpunkterna samt om de ekonomiska resurser som behöver ställas till förfogande härför.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 111, II: 235 och II: 521.

Utskottet. Departementschefens förslag beträffande personalorganisationen vid statens institut för folkhälsan innebär bl. a. inrättande av tre nya tjänster. Vidare föreslås anvisande av 100 000 kr. för viss uppdragsverksamhet. Vad departementschefen anfört och föreslagit i förevarande sammanhang biträder utskottet. Beträffande uppdragsverksamheten förutsätter utskottet, att utgifterna för denna verksamhet i sin helhet kommer att täckas av inflytande inkomster.

I motionerna I: 179 och II: 235 har föreslagits, att en för sociolog avsedd tjänst som laborator i Be 1 inrättas vid institutet. Utskottet anser, att institutets behov av sociologisk expertis liksom hittills bör kunna tillgodoses även under nästa budgetår genom anlitande av konsulter. Motionerna avstyrkes således.

I motionerna I: 84 och II: 111 har yrkats skyndsam översyn på basis av föreliggande utredningsmaterial beträffande vissa i motionerna berörda spörsmål med syfte bl. a. att utvidga den födoämneshygieniska avdelningen vid institutet eller inrätta en särskild näringssektion därstädes. Även enligt utskottets mening är det angeläget, att resurserna inom näringsforskning och näringshygien förstärkes. I ett under år 1963 framlagt betänkande angående forskning, undervisning och information inom näringslärans område har också ett flertal för folkhälsan viktiga frågor berörts. Enligt vad utskottet inhämtat har nämnda betänkande överlämnats till utredningen rörande vissa medicinska utbildningsfrågor m. m. för översyn i fråga om utbildning i näringslära samt forskning inom näringslära samt klinisk nutrition och för prövning tillsammans med frågan om blandad medicinsk och naturvetenskaplig utbildning. Då de i förevarande motioner berörda frågorna torde komma att behandlas av nämnda utredning finner utskottet någon skrivelse i ämnet inte påkallad. I detta sammanhang vill utskottet erinra om att institutet numera är trångbott och att frågan om anordnande av nya lokaler för institutet är föremål för prövning.

Vad angår i motionen II: 521 framfört förslag om utvidgning av pågående silikosundersökningar till att omfatta jämväl vissa andra yrkesskador vill utskottet erinra om att frågan om ett särskilt arbetsmedicinskt institut är föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Med hänsyn härtill finner utskottet någon framställning i ämnet inte påkallad.

Med tillstyrkande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 179 och II: 235

a) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för folkhälsan, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	423 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	38 000
3. Avlöningar till speciallärare, experter och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	507 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	3 142 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 032 000

Summa kr. 6 142 000;

b) till *Statens institut för folkhälsan*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 6 142 000 kr.;

II. att motionerna I: 84 och II: 111, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionen II: 521 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

64:o) *Statens institut för folkhälsan: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 14, s. 140—142), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 112 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för folkhälsan: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 512 000 kr.

65:o) *Utredningar m. m. rörande luftföroreningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 15, s. 142—144), vilket innebär en anslagsökning med 110 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utredningar m. m. rörande luftföroreningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 360 000 kr.

66:o) *Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt F 16, s. 144—151) förslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium, som föranledes av vad departementschefen föreslagit,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens bakteriologiska laboratorium: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 10 043 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 8 004 000 kr.

Utskottet biträder departementschefens förslag om inrättande av sammanlagt 21 nya tjänster vid statens bakteriologiska laboratorium. Flertalet av dessa tjänster avses för gonorréundersökningar samt för tillverkning av polio- och mässlingsvacciner. Likaledes tillstyrker utskottet departementschefens förslag rörande omorganisation av den immunologiska verksamheten vid laboratoriet, vilket innebär att en särskild immunologisk avdelning, bestående av en sektion för allmän immunologi och en sektion med inriktning på cancerimmunologi skall inrättas vid laboratoriet. Utskottet biträder departementschefens förslag att laboratorn i immunologi vid karolinska institutet skall vara föreståndare för avdelningen och därvid ha tjänstetiteln professor samt att vardera sektionen skall förestås av en laborator.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens bakteriologiska laboratorium i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	618 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	232 000
3. Ersättningar till experter och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	51 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	5 600 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 542 000

Summa kr. 10 043 000;

c) till *Statens bakteriologiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 10 043 000 kr.

67:o) Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 17, s. 151 och 152), vilket innebär en med 388 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens bakteriologiska laboratorium: Omkostnader för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 5 439 000 kr.

68:o) Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 18, s. 152 och 153), vilket innebär uppräknig av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medgiva att inredning och utrustning för statens bakteriologiska laboratorium må beställas till ett värde av högst 700 000 kr., att betalas tidigast under budgetåret 1966/67;

b) till Statens bakteriologiska laboratorium: Inredning och utrustning för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

69:o) Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt F 19, s. 153—155) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 878 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Alexanderson* och *Ernulf* (I: 278) och den andra inom andra kammaren av fru *Gärde Widemar* och herr *Nihlfors* (II: 338), har hemställts att riksdagen under socialdepartementets huvudtitel för budgetåret 1965/66 måtte till Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar för förstärkning av blodgruppsserologiska avdelningen anvisa erforderliga medel för inrättande av en tjänst såsom överassistent i Ae 27 och för ersättande av 6 laboratoriebiträdestjänster i högst Ae 9 med 2 tjänster som laboratorieingenjör i Ae 17 och 4 tjänster som laboratorieingenjör i Ae 15.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 278.

Utskottet. Departementschefens förslag under förevarande punkt, innefattande bl. a. utbyte av tre tjänster som laboratorieassistent i högst Ae 10 vid blodgruppsserologiska avdelningen mot en tjänst som laboratorieingenjör i Ae 17 och två tjänster som laboratorieingenjör i högst Ae 15, tillstyrkes av utskottet. Dessa personalförändringar hör enligt utskottets mening innebära en förstärkning av avdelningens resurser.

I motionerna I: 278 och II: 338 har under återopande av rådande svårigheter vid blodgruppsserologiska avdelningen föreslagits inrättande av en tjänst som överassistent i Ae 27 och utbyte av sex laboratoriebiträdestjänster i högst Ae 9 mot laboratorieingenjörstjänster i Ae 17 och Ae 15. De i motionerna återopade förhållandena torde i viss mån bottna i att en laborator beviljats tjänstledighet under ett år för studier i USA samt i rådande lokalbrist. Enligt vad som inhämtats kommer emellertid en barackbyggnad att färdigställas vid laboratoriet under våren 1965. Då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer personalbehovet vid rättskemiska laboratoriet och inte minst vid dess blodgruppsserologiska avdelning, avstyrker utskottet motionerna.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 278 och II: 338

a) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	70 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 368 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	762 000

Summa kr. 2 200 000;

b) till *Statens rättskemiska laboratorium*: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kr.

70:o) *Statens rättskemiska laboratorium*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 20, s. 155), vilket innebär en med 53 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättskemiska laboratorium*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 686 000 kr.

71:o) *Statens farmaceutiska laboratorium*: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 21, s. 155—157), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 167 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens farmaceutiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	131 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	65 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	866 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	568 000
	<hr/>
	Summa kr. 1 630 000;

b) till *Statens farmaceutiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 630 000 kr.

72:o) *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 22, s. 157 och 158), vilket innebär en minskning av anslaget med 52 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens farmaceutiska laboratorium: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 395 000 kr.

73:o) *Svenska farmakopékommittén m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 23, s. 158 och 159), innebärande en ökning av anslaget med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska farmakopékommittén m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 290 000 kr.

74:o) *Statens rättsläkarstationer: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 24, s. 159—161), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 232 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens rättsläkarstationer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättsläkarstationer, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	41 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	224 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	715 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	431 000

Summa kr. 1 411 000;

c) till *Statens rättsläkarstationer*: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 411 000 kr.

75:o) *Statens rättsläkarstationer*: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 25, s. 162), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 31 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens rättsläkarstationer*: Omkostnader för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kr.

76:o) *Vissa rättsmedicinska undersökningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 26, s. 162), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa rättsmedicinska undersökningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kr.

77:o) *Länsläkarväsendet*: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 27, s. 163 och 164), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 620 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för länsläkarväsendet i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsläkarväsendet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän (läns- läkare och biträdande länsläkare), <i>förslagsvis</i>	1 439 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	464 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 085 000

Summa kr. 3 018 000;

c) till *Länsläkarväsendet*: Avlöningar för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 018 000 kr.

78:o) **Länsläkarväsendet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 28, s. 164 och 165), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 3 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsläkarväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 412 000 kr.

79:o) **Provinsiälläkare: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 29, s. 165 och 166), vilket innebär en minskning av anslaget med 240 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för provinsiälläkare i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för provinsiälläkare, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	335 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	65 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	190 000

Summa kr. 590 000;

c) till *Provinsiälläkare: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 590 000 kr.

80:o) **Provinsiälläkare: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 30, s. 166), vilket innebär en med 8 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Provinsiälläkare: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kr.

81:o) **Bidrag till provinsiälläkarväsendet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 31, s. 167 och 168), vilket innebär en med 2 500 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till provinsiälläkarväsendet m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 27 000 000 kr.

Mentalsjukhus m. m.

82:o) **Statens mentalsjukhus: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt G 1, s. 169—194) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens mentalsjukhus, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens mentalsjukhus: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 316 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 239 300 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 62 nämnda likalydande motionerna I: 120 och II: 152, i vilka — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att en utredning verkställes angående förbättrad utbildning av sjukhusadministratörer;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 121) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 151), i vilka föreslagits att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t understryka de tankegångar, som anförts i motionerna beträffande organisationen av förebyggande psykisk vård samt mentalsjukvård, och därvid särskilt betona, att teknisk utrustning och resurser för rehabiliterings- och aktiveringsterapi inom mentalsjukvården förbättras, i all synnerhet inom långtidsvården; samt att den grundläggande utbildningen i psykiatri blir föremål för utredning i effektiviserande och moderniserande syfte;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg* (I: 184) och den andra inom andra kammaren av herr förste vice talmannen *von Friesen* (II: 223), i vilka föreslås att riksdagen beslutar att från nästa budgetår vid forskningsavdelningen å S:t Jörgens sjukhus inrättas 1 befattning som biträdande överläkare i Ae 27 samt 6 tjänster som underläkare i Ae 23;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Rikard Svensson* och *Nils Hansson* (I: 185) och den andra inom andra kammaren av herr *Nyberg m. fl.* (II: 231), i vilka hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen bil. 7 punkten G 1. Statens mentalsjukhus: Avlöningar måtte besluta att en tjänst som förste läkare i Ao 25 vid Gullberna sjukhus får utbytas mot en biträdande överläkare i Ao 27 och att en tjänst för underläkare i Ae 23 inrättas;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors* väckt motion

(II: 519), vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t understryker betydelsen av en intensifierad experimentverksamhet och vidgad öppen vård vad det gäller den framtida mentalsjukvården.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 152, II: 151, II: 223, II: 231 och II: 519.

Utskottet. Inför den förestående huvudmannaskapsreformen bör, såsom departementschefen framhållit, upprustningen av mentalsjukvården fortsätta i oförminskad takt. För nya vårdplatser föreslår departementschefen sammanlagt 157 tjänster, varav sex läkartjänster. Huvuddelen av dessa tjänster avses för de av 1961 och 1964 års riksdagar beslutade vårdenheter för barn och ungdomar vid resp. Ulleråkers och S:t Lars' sjukhus. Var och en av dessa avdelningar skall enligt departementschefens förslag förestås av en överläkare, vilken tillika skall vara överläkare vid ungdomsvårdsskolorna Bärby resp. Råby. Av läkartjänsterna avses vidare två underläkartjänster för den av 1964 års riksdag beslutade forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus. För befintliga vårdplatser föreslår departementschefen en nettoökning med 115 nya tjänster, varav sex läkartjänster och 100 tjänster för sjukvårdspersonal. Utskottet ansluter sig till vad departementschefen i detta sammanhang anfört och föreslagit.

De av departementschefen föreslagna vidareutbildningskurserna finner utskottet kunna bidra till att öka möjligheterna att rekrytera läkare till mentalsjukvården. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Vidare finner utskottet det angeläget, att olika former av öppen mentalsjukvård utbygges. Utskottet tillstyrker därför den föreslagna medelsanvisningen för fortsatt och utvidgad försöksverksamhet på detta område.

Vad departementschefen anfört och föreslagit beträffande vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte föranleder ingen erinran från utskottets sida. Sedan skolhemsdelen av denna anstalt överflyttats till det nya skolhemmet i Örebro bör sålunda Lundaanstalten läggas under medicinalstyrelsens tillsyn och bli främst ett arbetshem för ifrågavarande klientel. För detta hem bör i enlighet med departementschefens förslag inrättas sammanlagt 77 tjänster.

I motionerna I: 121 och II: 151 har berörts vissa aktuella utvecklingstendenser inom mentalsjukvården samt understrukits behovet av förebyggande psykiatrisk vård och öppen vård samt ökade resurser för rehabiliterings- och aktiveringsterapi, i synnerhet inom det geriatrika mentalsjukvårdsklientelet. Utskottet vill beträffande de statliga mentalsjukhusen i detta sammanhang erinra om att försöksverksamhet sedan några år tillbaka pågår vid vissa mentalsjukhus i fråga om öppna mottagningar, dagsjukhusvård och skyddade verkstäder. Även vid en del av landstingens psykiatriska kliniker pågår försöksverksamhet med nya vårdformer. Vad motionärerna anfört kan utskottet i huvudsak ansluta sig till. Utskottet är dock

medvetet om att det nu rådande delade huvudmannaskapet inom sjukvården utgör ett hinder för ordnande av en lämplig sjukvårdsorganisation. Sedan landstingen i enlighet med 1963 års riksdagsbeslut år 1967 övertagit huvudmannaskapet för den av staten bedrivna mentalsjukvården torde det bli möjligt att ernå en bättre samordning av planeringen av utbyggnaden inom sjukvården och en mera långtgående integration av olika vårdområden och vårdformer än vad som nu är möjligt. Det må här nämnas, att ett flertal kombinerade kropps- och mentalsjukhus med goda möjligheter att differentiera det psykiatriska klientelet samt med goda resurser för öppen vård, terapiverksamhet och rehabilitering f. n. är under projektering på olika håll i landet. På längre sikt torde man enligt utskottets mening sålunda kunna räkna med väsentligt förbättrade vårdmöjligheter för de psykiskt sjuka. Någon framställning i ämnet till Kungl. Maj:t finner utskottet inte påkallad.

I förevarande motioner har vidare yrkats, att den grundläggande utbildningen i psykiatri blir föremål för utredning i effektiviserande och moderniserande syfte. Enligt vad utskottet inhämtat pågår en översyn av studieordningen inom universitetskanslersämbetet. Då utskottet förutsätter att även undervisningen i psykiatri kommer att behandlas vid denna översyn finner utskottet ifrågavarande motionsyrkande inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

Även i motionen II: 519 har understrukits betydelsen av en intensifierad experimentverksamhet och vidgad öppen vård vad det gäller den framtida mentalsjukvården. Av de skäl utskottet anfört i det föregående finner utskottet inte heller nu ifrågavarande motion påkalla någon riksdagens åtgärd.

Vad beträffar den i motionerna I: 120 och II: 152 berörda frågan om förbättrad utbildning av sjukhusadministratörer vill utskottet erinra om att frågan utreds inom en på föranledan av en av Nordiska Rådet år 1963 antagen rekommendation tillsatt nordisk kommitté för utbildning i sjukhusadministration. Då sistnämnda motionsyrkande sålunda redan synes vara tillgodosett finner utskottet detta yrkande inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

I motionerna I: 184 och II: 223 har yrkats inrättande av en tjänst som biträdande överläkare samt sex underläkartjänster vid forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus. Departementschefens förslag i denna del innebär, att två tjänster skulle inrättas vid nämnda forskningsavdelning fr. o. m. nästa budgetår. Det förutsattes vid inrättandet förra året av forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus att denna forskningsavdelning skulle organiseras efter samma linjer som de tidigare inrättade forskningsavdelningarna vid Ulleråkers och S:t Lars' sjukhus. Utskottet, som anser sig inte kunna tillstyrka inrättande för nästa budgetår av fler läkartjänster än vad departementschefen föreslagit, avstyrker förevarande motioner.

I motionerna I: 185 och II: 231 framfört förslag om inrättande av en

underläkartjänst vid Gullberna sjukhus finner sig utskottet inte kunna tillstyrka. Däremot tillstyrker utskottet i nämnda motioner framfört yrkande om utbyte av en förste läkartjänst i Ao 25 vid samma sjukhus mot en tjänst som biträdande överläkare i Ao 27.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande hemställer,

I. att motionerna I: 184 och II: 223, såvitt de avser inrättande av läkartjänster vid S:t Jörgens sjukhus, icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionerna I: 185 och II: 231, såvitt de avser inrättande av en underläkartjänst vid Gullberna sjukhus, icke må av riksdagen bifallas;

III. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 185 och II: 231, såvitt nu är i fråga, besluta att utbyta en förste läkartjänst vid Gullberna sjukhus mot en biträdande överläkartjänst;

IV. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 185 och II: 231 ävensom med avslag å motionerna I: 184 och II: 223, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens mentalsjukhus i enlighet med vad utskottet föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	95 000 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 170 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	114 000 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 830 000

Summa kr. 316 000 000;

c) till *Statens mentalsjukhus*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 316 000 000 kr.;

V. att motionerna I: 121 och II: 151, såvitt de avser organisationen av mentalsjukvården, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VI. att motionen II: 519 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VII. att motionerna I: 120 och II: 152, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

VIII. att motionerna I: 121 och II: 151, såvitt de avser utbildningen i psykiatri, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

83:o) **Statens mentalsjukhus: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 2, s. 194—196), vilket innebär en uppräkningsanslag med 3 170 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens mentalsjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 87 720 000 kr.

84:o) **Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 3, s. 196—198), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 1 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat godkänna avtal med landstingen angående statligt bidrag till projektering av byggnadsobjekt inom mentalsjukvården;

b) till *Kostnader för mentalsjukvårdsberedningen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

85:o) **Utrustning av nya mentalsjukhus m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 4, s. 198—201), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 036 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning av nya mentalsjukhus m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kr.

86:o) **Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 5, s. 201—204), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 2 960 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för utbildning av mentalsjukvårdspersonal, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	580 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	550 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förlagsvis	5 500 000
4. Rörligt tillägg, förlagsvis	3 470 000

Summa kr. 10 100 000;

b) till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förlagsanslag av 10 100 000 kr.

87:o) **Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 6, s. 204), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 35 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildning av mentalsjukvårdspersonal: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förlagsanslag av 1 000 000 kr.

88:o) **Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 7, s. 204 och 205), innebärande en höjning av anslaget med 3 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vissa mentalsjukhus* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förlagsanslag av 20 000 000 kr.

89:o) **Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö.** Kungl. Maj:t har (punkt G 8, s. 205) föreslagit riksdagen att till Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö för budgetåret 1965/66 anvisa ett förlagsanslag av 67 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 58 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 279) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Borrby (II: 344), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att anvisa 50 000 kr. som bidrag till utveckling av s. k. psyko-dramatisk terapimetod vid i första hand Långbro sjukhus i Stockholm;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hilding* och fru *Segerstedt Wiberg* (I: 409) och den andra inom andra kammaren av fröken *Elmén m. fl.* (II: 491), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att Kungl. Maj:t tar upp förhandlingar med Stockholms, Göteborgs och Malmö städer i syfte att få till stånd sådan ändring av gällande avtal mellan staten och berörda städer avseende städernas huvudmannaskap för sin mentalsjukvård, att

däri gällande särskilda definition av hemortsrättsbegreppet snarast upphäves.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 344 och II: 491.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning tillstyrker utskottet.

I motionerna I: 279 och II: 344 har yrkats, att 50 000 kr. anvisas som bidrag till utveckling av s.k. psyko-dramatisk terapimetod vid i första hand Långbro sjukhus. Utskottet, som vill erinra om att Stockholms stad är huvudman för detta sjukhus, anser det inte vara en statlig angelägenhet att anvisa särskilda medel till sådan verksamhet. Försöks- och utvecklingsverksamhet beträffande nya terapimetoder bör enligt utskottets mening ingå i den ordinarie verksamheten vid sjukhusen. Utskottet avstyrker således ifrågavarande motioner.

Vad angår i motionerna I: 409 och II: 491 framfört förslag om förhandlingar i syfte att få till stånd ett upphävande av hittills gällande hemortsrättsbegrepp beträffande mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö vill utskottet erinra om att statens nämnd för förhandlingar med kommuner har i uppdrag att med var och en av dessa städer förhandla om villkoren för nämnda städers huvudmannaskap för all mentalsjukvård. Utskottet förutsätter, att den i förevarande motioner berörda frågan därvid kommer att behandlas. Motionerna torde därför inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 279 och II: 344 till *Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 409 och II: 491 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

90:o) **Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 9, s. 206), vilket innebär en oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

91:o) **Bidrag till driften av psykiatriska kliniker vid lasarett.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 10, s. 207), vilket innebär en minskning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av psykiatriska*

kliniker vid lasarett för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

92:o) **Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 11, s. 207 och 208), vilket innebär att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

93:o) **Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 12, s. 208 och 209), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av sjukhem för lättskötta psykiskt sjuka* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kr.

94:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 13, s. 209 och 210), vilket innebär en anslagshöjning med 155 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens skol- och yrkeshem på Salbohed i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem på Salbohed, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	160 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	10 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	450 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	340 000

Summa kr. 960 000;

c) till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 960 000 kr.

95:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader.** I enlighet
4 — *Bihang till riksdagens protokoll 1965. 6 saml. Nr 5*

med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 14, s. 210 och 211), vilket innebär en anslagsökning med 17 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 251 000 kr.

96:o) *Statens skol- och yrkeshem i Laxå: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 15, s. 211 och 212), vilket innebär ökad medelsanvisning med 240 000 kr. samt ändrad anslagsbenämning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skol- och yrkeshem i Laxå, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	460 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	284 000

Summa kr. 800 000;

b) till *Statens skol- och yrkeshem i Laxå: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kr.

97:o) *Statens skol- och yrkeshem i Laxå: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 16, s. 213), innebärande ändrad anslagsbenämning och en med 4 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem i Laxå: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 155 000 kr.

98:o) *Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 17, s. 213 och 214), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

99:o) *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 18, s. 214—216), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 18 200 000 kr.

100:o) **Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 19, s. 217—220), vilket innebär att anslaget ökas med 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 13 700 000 kr.

101:o) **Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 20, s. 220—222), vilket innebär en anslagsökning med 590 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för Vilhelmsro sjukhus i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för Vilhelmsro sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	916 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	14 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 400 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 170 000

Summa kr. 3 500 000;

c) till *Vilhelmsro sjukhus: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kr.

102:o) **Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 21, s. 222), vilket innebär en ökning av anslaget med 106 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vilhelmsro sjukhus: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kr.

103:o) **Bidrag till epileptikeranstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 22, s. 222—224), vilket innebär en med 200 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till epileptikeranstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag 2 000 000 kr.

104:o) **Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 23, s. 224—226), vilket innebär en anslagsökning med 580 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 730 000 kr.

Universitetssjukhus m. m.

105:o) **Karolinska sjukhuset: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt H 1, s. 227—249) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledes av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Karolinska sjukhuset: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 79 645 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 67 160 000 kr.

Utskottet. Departementschefens förslag i fråga om karolinska sjukhusets personalorganisation innebär i huvudsak att 54 nya tjänster inrättas för nästa budgetår, därav elva läkartjänster. Av läkartjänsterna är nio motive-
rade av ökad läkar- och sjukgymnastutbildning. Vad departementschefen an-
fört och föreslagit i förevarande sammanhang kan utskottet biträda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för karolinska sjukhuset i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 353 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 015 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	46 537 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	27 740 000
	Summa kr. 79 645 000;

c) till *Karolinska sjukhuset*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 79 645 000 kr.

106:o) *Karolinska sjukhuset*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 2, s. 249—251), vilket innebär en med 2 250 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska sjukhuset*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 19 218 000 kr.

107:o) *Serafimerlasarettet*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 4, s. 252—260), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 020 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för *serafimerlasarettet* i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för *serafimerlasarettet*, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 285 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	425 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 100 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 550 000
	Summa kr. 16 360 000;

c) till *Serafimerlasarettet*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 16 360 000 kr.

108:o) *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 5, s. 260 och 261), vilket innebär en ökning av anslaget med 229 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Serafimerlasarettet*: *Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 758 000 kr.

109:o) **Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 6, s. 261—263) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 410 000 kr.

110:o) **Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 7, s. 263—266), vilket innebär en ökning av anslaget med 56 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

U t g i f t e r:

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	998 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	515 500

Summa kr. 1 530 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Bidrag från Stockholms stad	765 000
-----------------------------------	---------

Nettoutgift kr. 765 000;

c) till *Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs och S:t Görans sjukhus* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 765 000 kr.

111:o) **Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 8, s. 266 och 267), vilket innebär en med 100 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.

112:o) **Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 9, s. 268), vilket innebär att anslaget ökar med 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas barnsjukhus* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

113:o) **Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 10, s. 268—274), innebärande en anslagsökning med 1 180 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för akademiska sjukhuset i Uppsala i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för akademiska sjukhuset i Uppsala, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	725 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 860 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 665 000
	Summa kr. 8 250 000;

c) till *Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 8 250 000 kr.

114:o) **Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 11, s. 274—276), vilket innebär en med 1 000 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kr.

115:o) **Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 12, s. 276—281), vilket innebär en minskning av anslaget med 2 450 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kr.

116:o) **Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 13, s. 281), vilket innebär en minskning av anslaget med 40 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av undervisning i klinisk epidemiologi vid epidemisjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kr.

117:o) **Bidrag till lasarettet i Lund.** Kungl. Maj:t har (punkt H 14, s. 281—286) föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat godkänna överenskommelse med Malmöhus läns landsting om tillämpningen i vissa avseenden av 3 § 2 punkten i 1962 års avtal om lasarettet i Lund samt att till Bidrag till lasarettet i Lund för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 29 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 16 000 000 kr.

Utskottet. Under förevarande punkt har departementschefen framlagt en villkorligt sluten överenskommelse med Malmöhus läns landsting om tillämpningen av 1962 års avtal om lasarettet i Lund. Frågan har aktualiserats på grund av att större anspråk på lokaler och resurser i övrigt än vad som ursprungligen avsetts uppkommit under programarbetet för utbyggnaden av lasarettet. Överenskommelsen innebär i princip, att statsbidrag skall utgå med sammanlagt 40 procent — d. v. s. med samma procenttal som gäller enligt 1962 års avtal — jämväl för den ökning av byggnadsvolymen som står i relation till de i nämnda avtal angivna 600 vårdplatserna i D-blocket. Utskottet anser, att denna överenskommelse bör godtas.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet föreslagits godkänna överenskommelse med Malmöhus läns landsting om tillämpningen i vissa avseenden av 3 § 2 punkten i 1962 års avtal om lasarettet i Lund;

b) till *Bidrag till lasarettet i Lund* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 29 000 000 kr.

118:o) **Bidrag till Malmö allmänna sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 15, s. 286 och 287), vilket innebär en ökning av anslaget med 1 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Malmö allmänna sjukhus*

för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 9 700 000 kr.

119:o) **Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 16, s. 287—289), vilket innebär en anslagsökning med 3 000 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa Göteborgs stad tillhöriga sjukhus* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 000 kr.

120:o) **Bidrag till lasarettet i Umeå.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 17, s. 289 och 290), vilket innebär en ökning av anslaget med 2 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till lasarettet i Umeå* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 9 600 000 kr.

121:o) **Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 18, s. 290 och 291), vilket innebär en höjd medelsanvisning med 30 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kr.

122:o) **Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 19, s. 291), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.

123:o) **Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 20, s. 291 och 292), vilket innebär en med 139 000 kr. ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kr.

124:o) **Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 21, s. 292 och 293), vilket innebär en ökning av medelsanvisningen med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

125:o) **Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 22, s. 293 och 294), vilket innebär att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

126:o) **Bidrag till driften av epidemivårdanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 23, s. 294), vilket innebär att anslaget upptages med oförändrat belopp, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Bidrag till driften av epidemivårdanstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.

127:o) **Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka.** Kungl. Maj:t har (punkt H 24, s. 294 och 295) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 200 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lundström m. fl.* (I: 116) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 146) har föreslagits — såvitt nu är i fråga — att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till ökade byggnads- och driftbidrag till sjukvårdsanstalter för vård av långtidssjuka. Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 146.

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsberäkning har utskottet intet att erinra.

Med anledning av yrkandet i motionerna I: 116 och II: 146 om förslag till ökade byggnads- och driftbidrag till sjukvårdsanstalter för vård av långtidssjuka vill utskottet erinra om att 1964 års riksdag fattat beslut angående införande av ett väsentligt statligt lånestöd till sjukvårdshuvudmännen för byggande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka och lättskötta psykiskt sjuka. Då vidare statsbidragssystemet i övrigt på bl. a. nu ifrågavarande område är föremål för översyn i ett större sammanhang inom kroppssjukvårdens statsbidragsutredning avstyrker utskottet förevarande motionsyrkande.

Utskottet hemställer,

I. att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.;

II. att motionerna I: 116 och II: 146, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

128:o) **Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 25, s. 295 och 296), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 5 600 000 kr.

129:o) **Bidrag till anordnande av radioterapeutiska kliniker.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 26, s. 296 och 297), vilket innebär att ett nytt anslag uppföres på riksstaten, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av radioterapeutiska kliniker* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kr.

130:o) **Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 27, s. 297 och 298), innebärande att anslaget upptages med ett formellt belopp av 1 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av förlossningsanstalter* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

131:o) **Bidrag till vanförestalter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 28, s. 298—306), vilket innebär att anslaget överföres från elfte till femte huvudtiteln och upptages med ett med 700 000 kr. förhöjt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vanförestalter m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

132:o) **Bidrag till Eugeniahemmet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 29, s. 306—308), vilket innebär en ökning av anslaget med 165 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Eugeniahemmet* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kr.

Viss rehabiliteringsverksamhet

133:o) **Statens arbetsklirik.** Kungl. Maj:t har (punkt I 1, s. 309—312) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för statens arbetsklirik, dels godkänna av departementschefen förordad stat för statens arbetsklirik, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens arbetsklirik för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 780 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört under rubriken Statens arbets-
 klinik i Stockholm med ett reservationsanslag av 653 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av
 herr *Harald Pettersson m. fl.* (I: 182) och den andra inom andra kammaren
 av herrar *Gustavsson* i Alvesta och *Gomér* (II: 225), har hemställts att
 riksdagen godkänner stat för statens arbetsklinik i enlighet med de förslag
 som framlagts från styrelsen för statens arbetsklinik; samt att till statens
 arbetsklinik för budgetåret 1965/66 anvisas ett förslagsanslag av 925 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen II: 225.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att statens arbetsklinik för inne-
 varande budgetår erhållit en viss personalförstärkning. Frågan om klinikens
 framtida ställning har behandlats av bl. a. centrala rehabiliteringsbered-
 ningen i ett år 1964 avgivet betänkande med allmänna principer och vissa
 organisationsförslag beträffande en samordnad rehabilitering. Remissbe-
 handlingen av betänkandet har enligt vad utskottet erfarit nyligen avslutats.

Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet för nästa bud-
 getår under anslaget har utskottet intet att erinra. I motionerna I: 182 och
 II: 225 framfört yrkande om ytterligare uppräknig av anslaget är utskot-
 tet inte berett att tillstyrka. Departementschefens förslag att rubriken på
 anslaget fr. o. m. nästa budgetår ändras till Statens arbetsklinik och att
 anslaget uppföres som förslagsanslag biträdes av utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag
 samt med avslag å motionerna I: 182 och II: 225

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteck-
 ning för statens arbetsklinik;

b) godkänna följande stat för statens arbetsklinik, att
 tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Stat

Avlöningar

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	22 000	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	416 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	200 000	638 000

Omkostnader

Omkostnader, *förslagsvis* 142 000

Summa kr. 780 000;

c) till *Statens arbetsklinik* för budgetåret 1965/66 anvisa
 ett förslagsanslag av 780 000 kr.

134:o) Invaliditetsförebyggande åtgärder m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 2, s. 313—315), vilket innebär en anslagsökning av 1 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Invaliditetsförebyggande åtgärder m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 22 600 000 kr.

135:o) Bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl. Kungl. Maj:t har (punkt I 3, s. 315—320) föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i reglerna för bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl., som kan finnas påkallade samt att till Bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl. för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört under rubriken Bidrag till ortopediska hjälpmedel m. m. med 18 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av fru *Svensson* och fru *Ekroth* väckt motion (II: 27), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att anslaget till bidrag till hjälpmedel till rörelsehindrade m. fl. även skall innefatta bidragsrätt till bröstproteser åt kvinnor, som på grund av cancer eller andra medicinska skäl eller olycka fått bröstet bortopererade;

dels en inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* väckt motion (I: 282), vari hemställts att riksdagen måtte besluta att anslaget för bidrag till tekniska hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl. även skall innefatta bidragsrätt till peruker, ögonproteser, ögonlinser, starrglas, specialglasögon för synsvaga samt bröstproteser;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Göran Karlsson m. fl.* (I: 284) och den andra inom andra kammaren av fru *Skantz m. fl.* (II: 350), i vilka hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att i kungörelsen för bidrag till tekniska hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl. införes bestämmelse om rätt för rörelsehindrad som ordinerar motordriven invalidvagn att använda motsvarande medel ur ifrågavarande anslag till inköp av invalidbil.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna II: 27, I: 282 och I: 284.

Utskottet. Som ett viktigt led i vården av de rörelsehindrade ingår att tillgodose behovet av ortopediska och andra hjälpmedel, som är ägnade att påtagligt underlätta den dagliga livsföringen. Statsbidrag utgår numera för hela kostnaden för sådana hjälpmedel m. m. Fr. o. m. budgetåret 1964/65 har en väsentlig utvidgning av tillämpningsområdet genomförts.

Med anledning av vad departementschefen anfört angående behovet av

att se över formerna för bidragsgivningen vill utskottet understryka angelägenheten av en för patienterna smidig handläggning med möjlighet till godtagbar kontroll. Enligt vad som upplysts för utskottet har medicinalstyrelsen fått i uppdrag att utarbeta förslag i fråga om rätten att ordinera hjälpmedel för den dagliga livsföringen för rörelsehindrade m. fl. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i reglerna för bidragsgivningen, som kan befinnas påkallade.

I motionerna I:282 samt II:27 beröres frågan om en ytterligare utvidgning av bidragsgivningen inom detta område.

Vad beträffar motionen I:282 vill utskottet erinra om att bidrag från förevarande anslag numera kan utgå för kontaktlinser, starrglasögon m. m. Då vidare frågor av den art som beröres i förenämnda motioner synes ligga inom direktiven för 1961 års sjukförsäkringsutredning torde motionerna I:282 och II:27 inte böra föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Motionerna bör alltså avslås.

I motionerna I:284 och II:350 framfört förslag om sådan ändring av statsbidragsbestämmelserna att rörelsehindrad som ordinerar motordriven invalidvagn får använda motsvarande medel för inköp av invalidbil, är utskottet inte berett att tillstyrka.

Med tillstyrkande av den gjorda anslagsberäkningen hemställer utskottet,

I. att motionen I:282 icke må av riksdagen bifallas;

II. att motionen II:27 icke må av riksdagen bifallas;

III. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i reglerna för bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl., som kan befinnas påkallade;

b) till *Bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.;

IV. att motionerna I:284 och II:350 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

136:o) **Bidrag till hörapparater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 4, s. 320), vilket innebär en med 1 500 000 kr. förhöjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till hörapparater* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kr.

137:o) **Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 5, s. 320—322), vilket innebär en ökning av anslaget med 70 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska vanförevårdens centralkommitté* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 320 000 kr.

138:o) Bidrag till De vanföras riksförbund. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 6, s. 322 och 323), innebärande en ökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till De vanföras riksförbund* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 700 000 kr.

139:o) Bidrag till De blindas förening. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 7, s. 323—325), vilket innebär en anslagsökning med 250 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till De blindas förening* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 1 250 000 kr.

140:o) Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt I 8, s. 325—328), innebärande en ökning med 75 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Hörselfrämjandets riksförbund* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 375 000 kr.

Utbildning av sjukvårdspersonal

141:o) Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt J 12, s. 331—337) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, som departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66, dels ock till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 152 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 225 000 kr.

I de under punkten 62 nämnda likalydande motionerna I: 120 och II: 152 har — såvitt nu är i fråga — hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att intagningen vid statens skola för högre utbildning av sjuksköterskor genom provisoriska åtgärder under några år framåt måtte ökas med 50 procent i förhållande till den planerade intagningen för nästa läsår.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 152.

Utskottet. Utöver redan påbörjade kurser föreslås för nästa budgetår anordnande av sju lärarkurser, tre administrativa (husmoders-) kurser,

nio avdelningssköterskekurser, en kurs för utbildning av sjuksköterskor-nursmödrar vid sjukstugor och andra mindre sjukvårdsanstalter, fyra kurser i narkosgivning samt tio kurser för utbildning av yrkeslärare. Departementschefens förslag innebär en ökning av kursverksamheten med en lärarkurs och två yrkeslärarkurser utöver vad institutets styrelse föreslagit. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag i fråga om kursverksamheten under nästa budgetår.

I motionerna I: 120 och II: 152 har bl. a. yrkats, att intagningen vid institutet genom provisoriska åtgärder under några år framåt måtte ökas med 50 procent i förhållande till den planerade intagningen för nästa läsår. Departementschefen har bl. a. anfört, att han anser att man i rådande läge bör vidta alla tänkbara åtgärder för att få fram fler lärarkrafter. Även utskottet anser det angeläget, att den högre utbildningen av sjuksköterskor utbygges. Utskottet, som vill erinra om att utbildningsverksamheten vid statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor expanderat kraftigt de senaste åren, förutsätter, att Kungl. Maj:t även i fortsättningen har sin uppmärksamhet riktad på dessa frågor. Någon skrivelse i ämnet finner utskottet inte påkallad.

Utskottet, som i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer,

I. att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 000
2. Arvoden åt tillfälliga lärare m. m., <i>förslagsvis</i>	1 100 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	663 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	378 000

Summa kr. 2 152 000;

c) till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 152 000 kr.;

II. att motionerna I: 120 och II: 152, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

142:o) Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt J 13, s. 337) föreslagit riksdagen att till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 136 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 209 000 kr.

I en inom andra kammaren av herrar *Enskog* och *Eskel* väckt motion (II:492) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att ersättning till de elever vid statens institut för högre utbildning, som inte har anställning hos statlig eller kommunal sjukvårdshuvudman, skall utgå enligt samma grunder oavsett vilken kurs eleverna genomgår; samt att till Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 145 000 kr.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen.

Utskottet. Under förevarande rubrik föreslår departementschefen — främst av rekryteringsskäl — ett nytt bidragssystem, avseende deltagare i lärar- resp. yrkeslärarkurser som inte har anställning hos statlig eller kommunal sjukvårdshuvudman. Förslaget innebär, att sådana deltagare skall under kurstiden äga uppbara ersättning som om vederbörande innehade anställning med full tjänstgöring i lönegrad Ag 12 på kursorten.

I motionen II:492 föreslås, att ersättning till elev vid institutet, som inte har anställning hos statlig eller kommunal huvudman, skall utgå enligt samma grunder, oavsett vilken kurs eleverna genomgår. Som motiv härför anföres, att svårigheter föreligger att rekrytera deltagare i de administrativa kurserna. Även utskottet finner skäl tala för att enhetliga grunder gäller beträffande ifrågavarande kursdeltagare. Utskottet tillstyrker därför motionsyrkandet. I enlighet med departementschefens förslag bör lönegrad Ag 12 tillämpas. I likhet med departementschefen räknar utskottet med att huvudmännen kommer att bevilja hos dem anställda sjuksköterskor tjänstledighet med bibehållen lön för genomgång av de kurser varom här är fråga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till motionen II:492 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört beträffande ersättning till vissa elever vid statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor;

II. att riksdagen må med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionen II:492, såvitt nu är i fråga, till *Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor: Omkostnader* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kr.

143:o) Utbildningskurser i arbetsterapi. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt J 15, s. 338), vilket innebär en ökning av anslaget med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utbildningskurser i arbetsterapi* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kr.

Allmän hälsovård m. m.

144:o) Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 1, s. 339 och 340), vilket innebär en ökning av anslaget med 3 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändrade grunderna för statsbidrag till distriktsvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1964;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 19 800 000 kr.

145:o) Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 2, s. 340 och 341), innebärande ett med 400 000 kr. förhöjt anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändrade grunderna för statsbidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1964;

b) till *Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 900 000 kr.

146:o) Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 3, s. 341—343), vilket innebär en anslagsökning med 1 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändrade grunderna för statsbidrag till den förebyggande mödra- och barnavården, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1964;

b) till *Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 9 800 000 kr.

147:o) Läkemedel åt vissa kvinnor och barn. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 4, s. 343 och 344), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Läkemedel åt vissa kvinnor och barn* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kr.

148:o) Abortförebyggande åtgärder. Kungl. Maj:t har (punkt K 5, s. 344—346) föreslagit riksdagen att till Abortförebyggande åtgärder för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 410 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sundin m. fl.* (I:83) och den andra inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Borås *m. fl.* (II:78), i vilka hemställts att riksdagen måtte till Abortförebyggande åtgärder för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlberg m. fl.* (I:407) och den andra inom andra kammaren av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.* (II:493), i vilka hemställts att riksdagen till abortförebyggande åtgärder (statsverkspropositionens bilaga 7, punkt K 5) måtte anvisa totalt 540 000 kr., innebärande 110 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslår, till överhängande hjälpbehov i enlighet med medicinalstyrelsens anslagsbegäran.

I fråga om skälen till yrkandet i motionerna I:83 och II:78 hänvisar motionärerna till motionen II:95. Beträffande motiveringen för yrkandet i motionerna I:407 och II:493 hänvisas till motionen II:493.

Utskottet. Från förevarande anslag utgår statsbidrag bl. a. för tillgodoseende av överhängande hjälpbehov hos kvinnor, som besöker kurator inom den rådgivande abortförebyggande verksamheten. Räknat per varje vid abortbyråerna nyinskriven utgick under år 1963 ekonomisk hjälp med i genomsnitt ca 45 kr., varav 30 kr. utgjorde statsbidrag. Långt ifrån varje vid abortbyråerna inskriven kvinna synes dock ha något överhängande behov av ekonomisk hjälp. Enligt en inom medicinalstyrelsen nyligen gjord undersökning, avseende verksamheten under budgetåret 1963/64 vid Stockholms stads mentalvårdsbyrå och Östergötlands läns landstings rådgivningsbyrå i Linköping för kvinnor i sexualfrågor, hade sålunda under nämnda budgetår i Stockholm 93 och i Linköping 27 av de kvinnor som besökt dessa rådgivningsbyråer erhållit ekonomiskt bidrag för tillgodoseende av överhängande hjälpbehov. Bidragens storlek varierade i Stockholm mellan

50 kr. och 1 000 kr. och uppgick i genomsnitt till ca 400 kr. De vid rådgivningsbyrån i Linköping lämnade bidragen varierade mellan 100 kr. och 500 kr. och uppgick i genomsnitt till ca 170 kr. Denna hjälp har i huvudsak avsett bidrag till kläder och uppehälle.

I motionerna I: 407 och II: 493 har yrkats, att 540 000 kr. anvisas under förevarande anslag, innebärande 110 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för överhängande hjälpbehov hos kvinnor, som besöker ifrågavarande rådgivningsbyråer. I motiven för yrkandet anföres att nuvarande statsbidrag om 30 kr. per nyinskriven abortsökande är för lågt och bör höjas till 50 kr. Yrkanden av samma innebörd har framförts i motionerna I: 83 och II: 78, i vilka beträffande motiveringen hänvisats till motionen II: 95. Med anledning av ifrågavarande motioner vill utskottet erinra om att chefen för justitiedepartementet numera tillkallat en utredning rörande abortlagstiftningen. Denna utredning bör enligt direktiven även ta upp till behandling samhällets åtgärder i abortförebyggande syfte. Detta gäller både den rådgivningsverksamhet, som i detta syfte bedrivs av olika samhällsorgan i skilda former, och sociala och ekonomiska åtgärder till stöd åt kvinnor i abortsituation. I avvaktan på resultatet av denna utredning är utskottet inte berett att tillstyrka nämnda motioner.

Mot departementschefens beräkningar av medelsbehovet för nästa budgetår under anslaget har utskottet intet att erinra.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 83 och II: 78 samt I: 407 och II: 493 till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 430 000 kr.

149:0) **Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning.** Kungl. Maj:t har (punkt K 6, s. 346 och 347) föreslagit riksdagen att till Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 140 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Hamrin-Thorell* och herr *Hilding* (I: 119) och den andra inom andra kammaren av herrar *Mundebo* och *Hamrin* i Kalmar (II: 149) har hemställts, att riksdagen måtte till Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr., samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av statsbidragsbestämmelserna till familjerådgivningsverksamheten.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 119.

Utskottet. Belastningen på anslaget uppgick under det senast förflutna budgetåret, d. v. s. budgetåret 1963/64, till ca 24 000 kr. För samma budgetår hade anvisats ett belopp av 100 000 kr.

Försöksverksamheten med familjerådgivning börjar nu komma i gång. Åtta huvudmän har hittills erhållit statsbidrag och ansökningar föreligger från ytterligare huvudmän. Enligt vad utskottet inhämtat har medicinalstyrelsen fått i uppdrag att göra en analys av läget och erfarenheterna på detta område. Detta material avses komma att utnyttjas av den under föregående punkt berörda utredningen rörande abortlagstiftningen.

I avvaktan på erfarenheter rörande medelsbehovet för verksamheten bör anslaget i enlighet med departementschefens förslag uppföras med oförändrat belopp, 140 000 kr. I motionerna I: 119 och II: 149 föreslagen uppräkning av anslaget är utskottet således inte berett att tillstyrka.

Vad beträffar i nämnda motioner framfört yrkande om översyn av statsbidragsbestämmelserna till familjerådgivningsverksamheten vill utskottet erinra om att dessa statsbidrag omfattas av direktiven för kroppssjukvårdens statsbidragsutredning. Med hänsyn härtill bör ifrågavarande motionsyrkande inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 119 och II: 149, såvitt nu i fråga, till *Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kr.;

II. att motionerna I: 119 och II: 149, såvitt de avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

150:o) **Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 7, s. 347), innebärande en uppräknig av anslaget med 500 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kr.

151:o) **Bidrag till S:t Lukasstiftelsen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 8, s. 348), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till S:t Lukasstiftelsen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett anslag av 30 000 kr.

152:o) **Understödjande av dispensärverksamhet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 9, s. 348 och 349), vilket innebär en ökning av anslaget med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understödjande av dispensärverksamhet m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

153:o) Allmän hälsokontroll. Kungl. Maj:t har (punkt K 10, s. 349 och 350) föreslagit riksdagen att till Allmän hälsokontroll för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 230 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Harald Pettersson m. fl.* (I: 420) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Borrby (II: 508), har hemställts att erfarenheterna från försöksverksamheten med allmän hälsokontroll i Värmland lägges till grund för den framtida utformningen av den obligatoriska hälsokontrollen, att riksdagen till Allmän hälsokontroll för budgetåret 1965/66 anvisar ett förslagsanslag av 1 480 000 kr., samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning och förslag om genomförande av försöksverksamhet med riktad hälsokontroll med speciell inriktning på hjärt- och kärlsjukdomar samt cancersjukdomar.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen I: 420.

Utskottet. Under förevarande rubrik har departementschefen beräknat ett medelsbehov av 1 000 000 kr., varav 730 000 kr. för allmänna skärmbildsundersökningar och 270 000 kr. för försöksverksamheten med allmän hälsokontroll i Värmlands län. Sistnämnda belopp avses för efterundersökningar samt bearbetning och publicering av undersökningsmaterialet.

I motionerna I: 420 och II: 508 har yrkats, att 1 480 000 kr. anvisas under anslaget för nästa budgetår. I motiveringen för yrkandet framhålles värmlandsundersökningens grundläggande betydelse för en framtida allmän hälsokontroll och föreslås, att 750 000 kr. beräknas för denna undersökning under nästa budgetår i enlighet med medicinalstyrelsens förslag. Av departementschefens uttalanden under denna punkt framgår emellertid, att medicinalstyrelsen inte framlagt några preciserade kostnadsuppgifter beträffande det återstående arbetet med värmlandsundersökningen. Utskottet vill för egen del i detta sammanhang endast framhålla angelägenheten av att erfarenheterna av värmlandsundersökningen snabbt kan tillgodogöras. Enligt vad utskottet inhämtat är det också avsikten att det återstående arbetet skall slutföras under nästa budgetår. Med hänsyn till det anförda anser sig utskottet kunna godta departementschefens medelsberäkning. Utskottet förutsätter därvid, att ytterligare medel kommer att ställas till förfogande, om det visar sig erforderligt. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa den närmare utformningen av försöksverksamhetens slutskede. Ifrågasvarande motionsyrkande är utskottet således inte berett att tillstyrka.

Vad departementschefen anfört och föreslagit beträffande allmänna skärmbildsundersökningar biträder utskottet.

I förenämnda motioner har vidare föreslagits, att erfarenheterna från försöksverksamheten med allmän hälsokontroll i Värmland skulle läggas

till grund för den framtida utformningen av obligatorisk hälsokontroll. Då några samlade erfarenheter av värmlandsundersökningen — såsom framgått av det föregående — ännu inte föreligger är utskottet inte berett att tillstyrka detta motionsyrkande.

Därjämte har i förevarande motioner yrkats skyndsamt utredning och förslag om genomförande av försöksverksamhet med riktad hälsokontroll med speciell inriktning på hjärt- och kärlsjukdomar samt cancersjukdomar. Utskottet finner syftet med detta yrkande beaktansvärt. Utskottet förutsätter emellertid, att medicinalstyrelsen har uppmärksamheten riktad på frågan om möjligheterna att i nuvarande läge igångsätta en sådan verksamhet. Någon skrivelse i ämnet från riksdagens sida anser utskottet därför för närvarande inte erforderlig.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 420 och II: 508, såvitt nu är i fråga, till *Allmän hälsokontroll* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.;

II. att motionerna I: 420 och II: 508, såvitt de avser den framtida utformningen av obligatorisk hälsokontroll, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

III. att motionerna I: 420 och II: 508, såvitt de avser försöksverksamhet med s. k. riktad hälsokontroll, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

154:o) Medicinalstyrelsens skärmbildscentral. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 11, s. 350—352), vilket innebär en ökning med 110 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för medicinalstyrelsens skärmbildscentral, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Stat

Avlöningar

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 000	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	462 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	262 000	745 000

Omkostnader

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	25 000
---------------------------------------	--------

Summa kr. 770 000;

b) till *Medicinalstyrelsens skärmbildscentral* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 770 000 kr.

155:o) *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 12, s. 352 och 353), vilket innebär en minskning med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbildsverksamheten* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kr.

156:o) *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 13, s. 353 och 354), vilket innebär att anslaget uppföres med oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 800 000 kr.

157:o) *Skyddsympning mot difteri*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 14, s. 354—356), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddsympning mot difteri* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kr.

158:o) *Skyddsympning mot polio*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 15, s. 356—358), vilket innebär en ökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddsympning mot polio* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.

159:o) *Hälsovårdsupplysning*. Kungl. Maj:t har (punkt K 16, s. 358—362) föreslagit riksdagen att till *Hälsovårdsupplysning* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 900 000 kr.

I en inom första kammaren av herr *Svanström* väckt motion (I: 430) har föreslagits att riksdagen måtte besluta att vid behandlingen av statsverkspropositionen under rubriken *Hälsovårdsupplysning* anvisa 1 000 000 kr. samt att rekommendera Kungl. Maj:t att vid fördelningen av anslaget anvisa 200 000 kr. för tandhälsovård.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionen.

Utskottet. Såsom departementschefen anført, föreligger inom skilda områden behov av ökad hälsovårdsupplysning. Utskottet tillstyrker därför

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, vilket innebär en ökning med 200 000 kr. i förhållande till medicinalstyrelsens anslagsframställning. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera besluta om den närmare fördelningen av anvisade medel.

I motionen I:430 har föreslagits utvidgning av den kariesprofylaktiska verksamheten samt uppräknig av anslaget. Även enligt utskottets mening är det angeläget att effektiv upplysningsverksamhet bedrivs på detta område. Det program för denna verksamhet, som medicinalstyrelsen framlagt och departementschefen tillstyrkt, omfattar bl. a. framställning av filmer och televisionsprogram. Detta förslag, som förutsätter en medelsanvisning av ca 120 000 kr., biträder utskottet. Någon ytterligare medelsanvisning för ifrågavarande verksamhet är utskottet inte nu berett att tillstyrka. Motionen avstyrkes således.

Då utskottet även i övrigt kan biträda vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen I:430 till *Hälsovårdsupplysning* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

160:o) *Silikosförebyggande verksamhet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 17, s. 362—364), vilket innebär en minskning med 75 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Silikosförebyggande verksamhet* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 294 000 kr.

161:o) *Yrkesmedicinska centralen*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 18, s. 364 och 365), innebärande en ökning med 22 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för yrkesmedicinska centralen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	216 000	
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 000	321 000

Omkostnader

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	49 000	
---------------------------------------	--------	--

Summa kr. 370 000;

b) till *Yrkesmedicinska centralen* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kr.

162:o) **Bidrag till driften av folktandvården.** Kungl. Maj:t har (punkt K 19, s. 365—368) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade ändrade grunder för statsbidrag till folktandvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1965, dels ock till Bidrag till driften av folktandvården för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 11 600 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 11 100 000 kr.

Utskottet tillstyrker departementschefens förslag om utvidgning av rätten till statsbidrag för barntandvård fr. o. m. den 1 januari 1965 till att gälla även sextonåringar.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade ändrade grunderna för statsbidrag till folktandvård, att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1965;

b) till *Bidrag till driften av folktandvården* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 11 600 000 kr.

163:o) **Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 20, s. 368 och 369), vilket innebär en anslagsminskning med 150 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

164:o) **Stipendier till studerande vid odontologisk fakultet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 21, s. 369 och 370), innebärande ny anslagsbenämning och oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier till studerande vid odontologisk fakultet* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

165:o) **Kurser för vissa utländska läkare och tandläkare m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 22, s. 370—372), vilket innebär en minskning av anslaget med 6 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för vissa utländska läkare och tandläkare m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

166:o) Ambulans- och räddningsflygtjänst. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 23, s. 373 och 374), vilket innebär en med 100 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ambulans- och räddningsflygtjänst* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

167:o) Epidemiberedskap m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt K 24, s. 374—377), vilket innebär en ökning med 163 500 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Epidemiberedskap m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

Internationell samverkan

168:o) Socialattachéer. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt L 1, s. 378), innebärande en med 20 000 kr. höjd medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialattachéer* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kr.

169:o) Internationellt socialpolitiskt samarbete. Kungl. Maj:t har (punkt L 2, s. 378 och 379) föreslagit riksdagen att till Internationellt socialpolitiskt samarbete för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 500 000 kr.

Utskottet har intet att erinra mot den av departementschefen — efter framställning av internationella arbetsorganisationen (ILO) om tidigare inbetalning av avgiften till organisationen — föreslagna ändringen i fråga om inbetalning av avgiften till ILO. Förslaget innebär, att anslaget för innevarande budgetår kommer att belastas med 1½-års avgifter och således överskridas.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning, hemställer,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 1 900 000 kr.

170:o) Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m. Kungl. Maj:t har (punkt L 3, s. 379—382) föreslagit riksdagen att till Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m. för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 320 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 450 000 kr.

Utskottet. Även världshälsovårdsorganisationen (WHO) har gjort framställning av samma innebörd som den under närmast föregående punkt berörda framställningen av ILO. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag till ändring av ordningen för inbetalning av avgiften.

I detta sammanhang har departementschefen vidare anmält, att vissa ändringar diskuterats i gällande avtal om den nordiska hälsovårdshögskolan. Vad departementschefen anfört och föreslagit i denna del föranleder ingen erinran från utskottets sida. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att godkänna de ändringar i avtalet, som Kungl. Maj:t finner erforderliga för den fortsatta verksamheten vid hälsovårdshögskolan i Göteborg.

Utskottet, som inte heller i övrigt funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 3 320 000 kr.

171:o) **Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt L 4, s. 382), vilket innebär en med 100 000 kr. minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 700 000 kr.

172:o) **Vissa internationella resor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt L 5, s. 382 och 383), vilket innebär oförändrat anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa internationella resor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

173:o) **Vissa internationella kongresser i Sverige.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt L 6, s. 383), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa internationella kongresser i Sverige* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kr.

Diverse

174:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medi-**

cinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna M 1—6, s. 384 och 385) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1965/66 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* 28 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 9 283 000 kr.;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 2 433 000 kr.;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 32 118 000 kr.;

e) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 7 513 000 kr.;

f) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 232 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

175:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt III: 1, s. 386—391) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid ungdomsvårdsskolorna* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 3 700 000 kr.

176:o) **Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt III: 2, s. 391—394) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 3 700 000 kr.

177:o) **Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt III: 3, s. 394) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 2 100 000 kr.

178:o) Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt III: 6, s. 395—405) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 8 500 000 kr.

179:o) Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt III: 7, s. 405—407) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av en barnpsykiatrisk klinik vid lasarettet i Lund* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 610 000 kr.

Statens utlåningsfonder

180:o) Statens bosättningslånefond. Kungl. Maj:t har (punkt V: 1, s. 407 och 408) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad höjning av maximibeloppet för bosättningslån, att gälla fr. o. m. den 1 juli 1965; dels ock till Statens bosättningslånefond för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 15 000 000 kr.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med ett formellt belopp av 1 000 kr.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Mattson* och fru *Carlqvist* (I: 45) och den andra inom andra kammaren av fru *Skantz m. fl.* (II: 55), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådana ändringar i gällande bestämmelser att bosättningslån kan utgå även till ensam fader som har vårdnaden om och som personligen omhänderhar minderårigt barn.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 55.

Utskottet. Från statens bosättningslånefond utlämnas bosättningslån till trolovade eller äkta makar samt till ogift mor med minderårigt barn. Med ogift moder likställes i praxis änka eller frånskild kvinna, som omhänderhar minderårigt barn.

Departementschefens förslag om höjning av maximibeloppet för bosättningslånen från 4 000 kr. till 5 000 kr. fr. o. m. den 1 juli 1965 tillstyrkes av utskottet.

I motionerna I: 45 och II: 55 har yrkats på sådana ändringar i gällande bestämmelser att bosättningslån kan utgå även till ensam fader som har vårdnaden om och som personligen omhänderhar minderårigt barn. Även om ensamma fäder som kan antagas vara i behov av bosättningslån torde utgöra en tämligen liten grupp bör möjligheter finnas även för dessa att erhålla sådana lån. Utskottet tillstyrker därför nämnda motioner.

I avvaktan på närmare erfarenheter av medelsbehovet bör anslaget för nästa budgetår i enlighet med departementschefens förslag uppföras med 15 000 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna av departementschefen i statsrådsprotokollet förordad höjning av maximibeloppet för bosättningslån, att gälla fr. o. m. den 1 juli 1965;

b) med bifall till motionerna I: 45 och II: 55 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anført beträffande bosättningslån till ensamma fäder;

c) till *Statens bosättningslånefond* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 15 000 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

181:o) Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt VI: 1, s. 408—412) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 4 500 000 kr.

182:o) Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt VI: 2, s. 412 och 413) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till Svenska diakonsällskapet för vissa byggnadsarbeten* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kr.

183:o) Lån till Gotlands läns landsting för utbyggnad av lasarettet i Visby. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt VI: 3, s. 413 och 414) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till Gotlands läns landsting för utbyggnad av lasarettet i Visby* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 1 500 000 kr.

184:o) Lån till byggande av sjukhem. Kungl. Maj:t har (punkt VI: 4, s. 414 och 415) föreslagit riksdagen att till Lån till byggande av sjukhem för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 50 000 000 kr.

Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 50 000 000 kr.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström m. fl.* (I: 28) och den andra inom andra kammaren av herr *Turesson m. fl.* (II: 36), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av Kungl. Maj:ts kungörelse den 29 maj 1964 (nr 411) om statslån till sjukhem, att statslån kan utgå utan hinder av att sjukhemmen inrättas i direkt anslutning till eller inom byggnad som inrymmer annan sjukvårdsinrättning;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Harald Pettersson m. fl.* (I: 29) och den andra inom andra kammaren av herr *Antonsson m. fl.* (II: 33), i vilka hemställts att riksdagen vid sin behandling av kapitalbudgeten, femte huvudtiteln, fonden för låneunderstöd, punkt 4, måtte medge att lån till byggande av sjukhem må utgå jämväl då sjukhem sammanbygges med andra vårdlokaler under förutsättning att i övrigt gällande krav på god hemliknande miljö m. m. uppfylles;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Svanberg m. fl.* väckt motion (II: 524), vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen, bilaga 7, socialdepartementet, rubriken: Lån till byggande av sjukhem, måtte besluta, att statligt lån till byggande av sjukhem för långvarigt kroppssjuka eller lättskötta psykiskt sjuka får utgå även i de fall där sjukhemmet sammanbygges med läkarstation, lasarett eller annan vårdinrättning, under förutsättning att sjukhemmet i övrigt planeras och utnyttjas enligt gällande bestämmelser för erhållande av lån i dessa fall.

Beträffande motiveringen för yrkandena hänvisas till motionerna I: 36, II: 33 och II: 524.

Utskottet. Vid 1964 års riksdag har beslut fattats om införande av statligt lånestöd för byggande av sjukhem. Beslutet innebär, att lån kan beviljas sjukvårdshuvudmännen med högst 30 000 kr. per vårdplats för nybyggnad samt om- eller tillbyggnad av sjukhem för långvarigt kroppssjuka och lättskötta psykiskt sjuka. Lånen är ränte- och amorteringsfria under fem år. Som villkor för lån gäller bl. a. att byggnadsarbetena påbörjats under tiden 25 november 1963—31 december 1966 och innebär ett nettotillskott till platsantalet inom sjukvårdsområdet, att sjukhemmet uppföres som fristående byggnad samt att det har en hemliknande miljö.

I motionerna I: 28 och II: 36, I: 29 och II: 33 samt II: 524 har yrkanden framförts om sådan ändring av bestämmelserna om statslån till sjukhem, att lån skall kunna utgå, oavsett om sjukhem uppföres som fristående byggnad eller sammanbyggt med annan vårdinrättning. Med anledning av nämnda motioner vill utskottet anföra följande.

De krav på en god hemmiljö, som bör uppställas på dessa hem och som utskottet anser väsentliga, torde enligt utskottets mening kunna uppfyllas, även om sjukhemmen byggnadsmässigt integreras med andra vårdinrätt-

ningar i högre grad än vad som nuvarande bestämmelser medger. Inte heller torde det möta några större svårigheter att — i de fall ett sjukhem inrättas i direkt anslutning till annan vårdinrättning — fastställa vilka delar av ett byggnadskomplex, som bör omfattas av ifrågavarande lånestöd.

Flera skäl talar enligt utskottets mening för ett slopande av kravet att sjukhemmen uppföres som fristående byggnad. Ur vårdsynpunkt förefaller det vara en avgjord fördel, om sjukhemmen kan inrättas i anslutning till sjukvårdsinrättning med kvalificerade diagnostiska och terapeutiska resurser. Såväl praktiska som ekonomiska skäl talar för att sjukhemmen därvid inrättas på sådant sätt att de får en nära och bekväm anslutning till sådana kliniker och avdelningar, som är av särskild betydelse för de långtidssjuka. Det må vidare erinras om att den intensiva byggnadsverksamheten under senare år inom sjukvården medfört, att för nya sjukvårdsändamål disponibel mark helt saknas vid många sjukhus och vid andra sjukhus är synnerlig knapp. Utskottet biträder således i förevarande motioner framförda yrkanden om upphävande av bestämmelsen att sjukhem skall uppföras som fristående byggnad.

Den av departementschefen förordade medelsanvisningen kan utskottet tillstyrka.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må i anledning av motionerna I: 28 och II: 36, I: 29 och II: 33 samt II: 524 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring av bestämmelserna om statslån till sjukhem, att statslån kan utgå oavsett om sjukhem inrättas som fristående byggnad eller sammanbyggt med annan vårdinrättning;

II. att riksdagen må till *Lån till byggande av sjukhem* för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 50 000 000 kr.

185:o) Uppskjutna frågor. Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

- punkten A 1: Socialdepartementet: Avlöningar;
- punkten A 2: Socialdepartementet: Omkostnader;
- punkten A 3: Kommittéer m. m.;
- punkten A 4: Extra utgifter;
- punkten B 7: Bidrag till folkpensioner m. m.;
- punkten C 8: Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem;
- punkten C 9: Bidrag till driften av barnhem;
- punkten H 3: Karolinska sjukhuset: Utrustning;
- punkten J 1: Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Avlöningar;
- punkten J 2: Barnmorskeläroanstalten i Stockholm: Omkostnader;

punkten J 3: Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Avlöningar;
 punkten J 4: Barnmorskeläroanstalten i Göteborg: Omkostnader;
 punkten J 5: Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Avlöningar;
 punkten J 6: Statens sjuksköterskeskola i Stockholm: Omkostnader;
 punkten J 7: Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Avlöningar;
 punkten J 8: Statens sjuksköterskeskola i Göteborg: Omkostnader;
 punkten J 9: Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Avlöningar;
 punkten J 10: Statens sjuksköterskeskola i Norrköping: Omkostnader;
 punkten J 11: Bidrag till vissa sjuksköterskeskolor;
 punkten J 14: Utbildning av viss sjukvårdspersonal;
 punkten III: 4: Vissa byggnadsarbeten vid statens mentalsjukhus;
 punkten III: 5: Utbyggande av karolinska sjukhuset;
 punkten VI: 5: Lån till vissa byggnadsarbeten vid Norrbackainstitutet
 m. m.,

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 6 april 1965

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit
 från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson,
 Birger Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar
 Söderberg, Per Jacobsson, Edström, Kaijser, Nils-Eric Gustafsson, Harry
 Carlsson, Wallmark och Harald Pettersson; samt
 från andra kammaren: herrar Bohman, Gustafsson i Stockholm, Karls-
 son i Olofström, Mellqvist, fröken Elmén, fru Lewén-Eliasson, herrar Berg-
 man, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Skellefteå, Antonsson, Fager-
 lund, fru Holmberg, herrar Nordstrandh, Nilsson i Tvärålund och Mundebo.

Reservationer

1) vid punkten 17 (Ungdomsvårdsskolorna: Avlöningar)

a) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harry Carlsson, Harald Pettersson, fröken Elmén, herrar Gustafsson i Skellefteå, Antonsson, Nilsson i Tvärålund och Mundebo, vilka ansett att*

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 8 börjar med »Vad angår» och på s. 9 slutar med »och skolorna», bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar den i motionerna I: 406 och II: 495 framförda uppfattningen, att resurserna på vård- och tillsynssidan inom ungdomsvårdsskolorna f. n. är helt otillräckliga. Rymningsfrekvensen har på senare år stigit markant och en rad personöverfall med allvarliga personskador som följd

har inträffat. Det är uppenbart, att en förbättring av personalläget är angelägen ur flera synpunkter: för att uppnå tillfredsställande elevvård, säkerhet för personalens liv och hälsa och normal arbetstid för personalen. Den av departementschefen föreslagna höjningen av anslaget med 200 000 kr. är blott avsedd för viss försöksverksamhet vid två skolor och enligt utskottets mening otillräcklig. En ytterligare utökning av anslaget för att förbättra läget vid de mest beträngda skolorna synes nödvändig, och utskottet tillstyrker därför motionerna på denna punkt.

I nämnda motioner har vidare föreslagits inrättande av ytterligare nio tjänster som förste assistent i Ae 19 och två tjänster som assistent i Ae 17 för vård utom skola samt anvisande av ytterligare medel för kontorshjälp.

Enligt utskottets uppfattning, som överensstämmer med vad riksdagen upprepade gånger uttalat, är det av stor vikt att värden utanför de egentliga anstalterna förstärkes så att anstaltstiden kan förkortas. Departementschefens förslag på denna punkt är otillräckligt, varför utskottet biträder socialstyrelsens av motionärerna upptagna förslag, innebärande ytterligare 11 tjänster som assistent för vård utom skola avsedda för de skolor som saknar assistenter för sådana uppgifter.

Den nya barnavårdslagen och ungdomsvårdsskolestadgan har inneburit ökade krav på administrations- och skrivarbete vid skolorna. Anstalternas behov av kontorsarbetskraft är på många håll synnerligen illa tillgodosett. Utskottet tillstyrker därför i avvaktan på socialstyrelseutredningens förslag till fördelning av de administrativa göromålen mellan styrelsen och skolorna det i motionerna I: 406 och II: 495 framförda kravet om ytterligare medel till kontorshjälp.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 406 och II: 495

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för ungdomsvårdsskolorna i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;

b) godkänna följande avlöningsstat för ungdomsvårdsskolorna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 260 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	470 000
3. Avlöningar till personal vid provisoriska elevföreläggningar, <i>förslagsvis</i>	276 000

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 743 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 601 000
	<hr/>
	Summa kr. 20 350 000;

c) till *Ungdomsvårdsskolorna*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 20 350 000 kr.;»

b) av fru *Wallentheim*

2) vid *punkten 27* (Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harry Carlsson, Harald Pettersson*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå, *Antonsson, Nilsson* i Tvärålund och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 14, som börjar med »För nästa» och slutar med »provisoriska vårdplatser», bort ha följande lydelse:

»För nästa budgetår har departementschefen beräknat medel för anordnande av omkring 25 platser vid allmänna anstalter för att motverka den beräknade minskningen av platser vid de erkända anstalterna. Då antalet platser vid de erkända anstalterna inom en snar framtid kommer att minska med omkring 200 finner utskottet emellertid den av departementschefen förordade ökningen otillräcklig. Utskottet biträder därför det i motionerna I: 411 och II: 520 framförda förslaget om skyndsamma åtgärder för anordnande av ett 75-tal provisoriska vårdplatser. Beträffande departementschefens förslag att medel för ytterligare omkring 100 platser vid enskilda anstalter och ca 125 vid inackorderingshem — vilket utskottet tillstyrker — vill utskottet erinra om att trycket på de enskilda anstalterna är mycket stort och att en utbyggnad av denna vårdform är synnerligen angelägen. En stor del av de vårdbehövande synes dock böra beredas plats på allmänna anstalter. Vidare torde böra påpekas, att ett visst antal platser vid de allmänna anstalterna måste stå till förfogande för återtagande av permitterade, vilket ofta kan behöva ske med mycket kort varsel.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 411 och II: 520 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamma planeringsåtgärder för anordnande av ett 75-tal provisoriska vårdplatser som ersättning för det bortfall av vårdplatser, som inom den närmaste tiden väntas inträffa vid allmänna vårdanstalter för alkoholmissbrukare, samt att förslag på grundval av dessa åtgärder snarast förelägges riksdagen.»

3) vid *punkten 40* (Bidrag till driften av barnstugor)

a) av herrar *Kaijser, Wallmark, Bohman och Nordstrandh*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Utredning pågår» och slutar med »dessa avseenden», bort ha följande lydelse:

»Såsom framhålles i motionerna I: 186 och II: 227 är lekskolorna från pedagogisk synpunkt mycket värdefulla för de större förskolebarnen, samtidigt som de är en god hjälp för mödrarna. Inte minst med tanke på den relativt höga skolpliktsåldern i vårt land är det olyckligt att utbyggnaden av de kollektiva daghemmen skall ske på bekostnad av lekskolorna. Utskottet anser i stället att en ytterligare utbyggnad av lekskolorna bör komma till stånd samt för att stimulera detta en större del av driftkostnaderna övertages av staten. Driftbidraget per plats och år utgör för daghem 1 200 kr., för fritidshem 500 kr. och för lekskolor 100 kr. Utskottet biträder motionärernas förslag om en sådan omfördelning att bidraget till lekskolor fördubblas till 200 kr. per plats och år, att bidraget till daghem sänks till 800 kr. och till fritidshem till 300 kr. per plats och år.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 186 och II: 227 godkänna av utskottet förordad omfördelning av bidrag till driften av barnstugor;»

b) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Nils-Eric Gustafsson, Harry Carlsson, Harald Pettersson*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå, *Antonsson, Nilsson* i Tvärålund och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20, som börjar med »Med hänsyn» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»Den av familjeberedningen år 1963 gjorda redovisningen av daghemsituationen visar att kapaciteten vid daghemmen var så låg att antalet barn antecknade på väntelista till daghem var mer än hälften så många som platsantalet vid befintliga daghem. Utskottet finner liksom motionärerna att det är nödvändigt att stora ansträngningar görs för att skyndsamt öka familjedaghemsverksamheten samt att därvid beaktas vad motionärerna anfört rörande statsbidrag till denna verksamhet och för tillsyn av barn som till följd av sjukdom inte kan vistas i barnstuga eller skola. Utskottet tillstyrker alltså det i motionerna I: 180 och II: 224 framförda utredningskravet. Motionerna I: 252 och II: 221 avstyrkes beträffande utredning om dag- och fritidshemsverksamheten.»

»IV. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 180 och II: 224 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om prövning och förslag till innevarande års riksdag rörande statsbidrag till kostnader för familjedaghemsverksamhet, som bedrivs i av kommun godkända familjedaghem, samt till kostnader för till barntillsynsverksamheten knuten service-

organisation för tillsyn av barn som till följd av sjukdom inte kan vistas i barnstuga eller skola;»

4) vid *punkten 41* (Ferieresor) av herrar *Kaijser, Wallmark, Bohman* och *Nordstrandh*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Med hänsyn till den allmänna standardutvecklingen anser utskottet att en höjning av den enskildes avgifter för ferieresor bör kunna genomföras. Såsom motionärerna föreslagit, bör denna höjning utgöra 10 kr. Egenavgifterna skulle därigenom komma att bli för ferieresor för barn till enskilt hem 15 kr. och för ferieresor för husmödrar till semesterhem 10 kr. och till enskilt hem 20 kr. De särbestämmelser som gäller för barn från flerbarnsfamiljer och för barn till ensamstående mödrar bör dock bibehållas oförändrade. De föreslagna ändringarna, som bör gälla fr. o. m. den 1 juli i år, medför ett minskat anslagsbehov av 100 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga,

a) godkänna av utskottet förordade ändringar av grunderna för bidrag till ferieresor;

b) till *Ferieresor* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.»

5) vid *punkten 42* (Bidrag till driften av semesterhem)

a) av herrar *Kaijser, Wallmark, Bohman* och *Nordstrandh*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 22, som börjar med »I motionerna» och slutar med »inte påkallad», bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser att ifrågavarande statsbidrag har så ringa praktisk betydelse för husmödrarnas möjligheter att bekosta vistelse vid semesterhem att ett bibehållande av bidragen ej är motiverat. Utskottet biträder därför de i motionerna I: 183 och II: 229 framförda förslagen att bidragsgivningen skall upphöra. Något anslag bör följaktligen inte anvisas för ändamålet. Yrkandet i motionerna I: 413 och II: 511 avstyrkes.»

dels ock att utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag;»

b) av fru *Lewén-Eliasson*

6) vid *punkten 43* (Stipendier för underlättande av husmoderssemester) av herrar *Kajser, Wallmark, Bohman* och *Nordstrandh*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet anser liksom motionärerna att stipendiernas belopp är så små att de, även om maximalt belopp utgår, inte kan möjliggöra semestervistelse för en husmor, då ekonomiska svårigheter lägger hinder i vägen. Med hänsyn härtill anser utskottet att något anslag för ändamålet i fortsättningen inte bör anvisas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag.»

7) vid *punkten 44* (Bidrag till driften av barnkolonier m. m.) av herrar *Kajser, Wallmark, Bohman* och *Nordstrandh*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet har i och för sig intet att invända mot denna bidragsform. Med hänsyn till att det vid utgången av budgetåret 1963/64 fanns en reservation på anslaget av 1 292 482 kr., bör emellertid enligt utskottets mening anslaget minskas med 1 000 000 kr. och sålunda uppföras med 2 000 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 183 och II: 229, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.»

8) vid *punkten 51* (Medicinalstyrelsen: Avlöningar) av fru *Wallentheim* och fru *Lewén-Eliasson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 348 och II: 361 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 27, som börjar med »Beträffande giftnämnden» och slutar med »ifrågavarande motioner», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 348 och II: 361 har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1965/66 anslå 100 000 kr. för anställande av tillfällig personal hos giftnämnden. Som motiv härför anföres, att det finns i handeln omkring 750 bekämpningsmedel, som ännu inte prövats av giftnämnden. För att denna balans skall kunna avarbetas utan alltför lång tidsutdräkt erfordras enligt motionärerna medel för tillfällig personalförstärkning hos näm-

den. Även enligt utskottets mening är det angeläget, att också sådana bekämpningsmedel, som finns i handeln sedan tiden före den nya lagstiftningen utan att vara prövade av giftnämnden, snarast möjligt blir föremål för prövning och registrering. Utskottet tillstyrker därför, att förevarande anslag uppräknas med 100 000 kr. för ifrågavarande ändamål.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 348 och II: 361

a) godkänna följande avlöningsstat för medicinalstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 540 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	857 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	2 570 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 344 000

Summa kr. 7 311 000;

b) till *Medicinalstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 7 311 000 kr.»

9) vid *punkten 62* (Viss rationaliseringsverksamhet inom sjukvården) av herr *Söderberg*

10) vid *punkten 63* (Statens institut för folkhälsan: Avlöningar) av herrar *Per Jacobsson*, *Edström*, *Harry Carlsson*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå, *Nilsson* i Tvärålund och *Mundebo*, vilka ansett att *dels* det stycke i utskottets yttrande på s. 34, som börjar med »I motionerna I: 84» och slutar med »för prövning», bort ersättas med text av följande lydelse:

»I motionerna I: 84 och II: 111 har yrkats skyndsam översyn på basis av föreliggande utredningsmaterial beträffande vissa i motionerna berörda spörsmål med syfte bl. a. att utvidga den födoämneshygieniska avdelningen vid institutet eller inrätta en särskild näringssektion därstädes. Även enligt utskottets mening är det angeläget, att resurserna inom näringsforskning och näringshygien förstärkes. I ett under år 1963 framlagt betänkande angående forskning, undervisning och information inom näringslärans område har också ett flertal för folkhälsan viktiga frågor berörts.

Utskottet har därför funnit, att välgrundade skäl föreligger för att biträda motionärernas förslag, som bl. a. innebär att den födoämneshygieniska avdelningen vid statens institut för folkhälsan utvidgas eller att det därstädes

inrättas en särskild näringssektion samt att den samordnande upplysningsverksamheten förstärks genom inrättande av en särskild informationscentral med tillräckliga resurser vid institutet. Enligt utskottets mening torde Kungl. Maj:t på grundval av redan föreliggande utredningsmaterial kunna framlägga förslag i dessa frågor. Riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning härom.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 84 och II: 111, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam översyn på basis av föreliggande utredningsmaterial med syfte att utvidga den födoämneshygieniska avdelningen vid statens institut för folkhälsan eller inrätta en särskild näringssektion därstädes samt att riksdagen därefter snarast måtte föreläggas förslag i ärendet;»

11) vid *punkten 69* (Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Harry Carlsson, fröken Elmén, herrar Gustafsson* i Skellefteå och *Mundebo*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Som framgår av den redogörelse för förhållandena vid laboratoriets blodgruppsserologiska avdelning, som lämnats i motionerna I: 278 och II: 338, kan den av departementschefen föreslagna förstärkningen icke anses vara till fyllest för att möjliggöra s. k. utvidgade undersökningar i faderskapsmål i den utsträckning som är önskvärd. Justitieombudsmannen har i sakfrågan uttalat följande i ett till utskottet för kännedom i avskrift överlämnat beslut.

Det av Eder (föreståndaren för rättskemiska laboratoriet) hit anmälda förhållandet att utvidgade undersökningar av blodprov i bordsmål ej längre kunna företagas är uppenbarligen från rättssäkerhetssynpunkt synnerligen otillfredsställande. Det är med djup olust man konstaterar att det i bordsmål — som nu och äveu under obestämd tid framåt komma att prövas — ej, när så behöves, finns tillgång till den bevisningsmöjlighet som följt av de berörda utvidgade undersökningarna och att risken för materiellt oriktiga avgöranden i dylika fall alltså ökats. Oroande är också att laboratorn Hirschfelds återkomst den 1 oktober 1965 enligt Eder bedömning ej kan leda till återupptagande av de utvidgade undersökningarna; sådant återupptagande lär utgöra förutsättning för ett uppfyllande av medicinalstyrelsens förhoppning att tillämpningen av de rön Hirschfeld tillgodogjort sig under sina studier skulle medföra att möjligheterna att utesluta felaktigt utpekad man ökades utöver 72 %, dvs. den siffra som uppnåddes på den tid de utvidgade undersökningarna alltjämt förekom.

Utskottet anser det synnerligen angeläget att dessa undersökningar, som sedan oktober 1964 varit nedlagda på grund av bristande personella resurser, återupptages i full utsträckning. Från rättssäkerhetssynpunkt är det

givetvis av stor vikt att en person icke ålägges den underhållsskyldighet, som regelmässigt följer av ett fastställande av faderskapet, utan att allt göres som rimligen kan göras för att utreda om han verkligen är far till det barn det gäller. Men även för barnet måste det, när det vuxit upp, vara av stort personligt intresse att veta vem dess far är — och detta även frånsett de ekonomiska synpunkterna.

Utskottet finner därför motionärernas yrkande om tjänsteförändringar vid den blodgruppsserologiska avdelningen välgrundat och tillstyrker inrättande av en tjänst som överassistent i Ae 27 samt utbyte av sex laboratoriebiträdestjänster mot två tjänster som laboratorieingenjör i Ae 17 och fyra tjänster som laboratorieingenjör i Ae 15.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 278 och II: 338

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens rättskemiska laboratorium i enlighet med vad utskottet förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens rättskemiska laboratorium, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	70 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 420 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	800 000
	Summa kr. 2 290 000;

c) att till *Statens rättskemiska laboratorium: Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 2 290 000 kr.»

12) vid punkten 82 (Statens mentalsjukhus: Avlöningar)

a) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Harry Carlsson*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 44, som börjar med »I motionerna I: 184» och slutar med »förevarande motioner», bort ersättas med text av följande lydelse:

»I motionerna I: 184 och II: 223 har yrkats inrättande av en tjänst som biträdande överläkare samt sex underläkartjänster vid forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus. Departementschefens förslag i denna del inne-

bär, att två tjänster skulle inrättas vid nämnda forskningsavdelning fr. o. m. nästa budgetår. Det förutsattes vid inrättandet förra året av forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus att denna forskningsavdelning skulle organiseras efter samma linjer som de tidigare inrättade forskningsavdelningarna vid Ulleråkers och S:t Lars' sjukhus.

Enligt utskottets mening är det synnerligen angeläget, att den av riksdagen sålunda tidigare förutsatta och av medicinalstyrelsen nu föreslagna utökningen av personalstyrkan vid forskningsavdelningen vid S:t Jörgens sjukhus kommer till stånd. Det bör understrykas, att en paviljong om 120 platser är anvisad för forskningsavdelningen. Utskottet erinrar om vad ovan anförts beträffande vikten av ökad läkarrekrytering till mentalsjukvården och vill betona, att den nu föreslagna utökningen är angelägen inte minst ur denna synpunkt. Utskottet biträder därför motionerna I: 184 och II: 223.»

dels utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 184 och II: 223 besluta att vid forskningsavdelningen å S:t Jörgens sjukhus från nästa budgetår inrätta en tjänst som biträdande överläkare i Ae 27 och sex tjänster som underläkare i Ae 23;»

dels ock utskottets hemställan under IV. — under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande I. — bort ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 185 och II: 231 ävensom med bifall till motionerna I: 184 och II: 223, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens mentalsjukhus i enlighet med vad utskottet föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens mentalsjukhus, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1965/66:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	95 000 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 170 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	114 160 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 920 000

Summa kr. 316 250 000;

c) till *Statens mentalsjukhus*: *Avlöningar* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 316 250 000 kr.;»

b) av herrar *Näsström, Gillström, Einar Persson, Birger Andersson, Fritz Persson, Söderberg, Gustafsson* i Stockholm, *Mellqvist, fru Lewén-Eliasson*, herrar *Bergman, Johansson* i Norrköping, *Fagerlund* och fru *Holmberg*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka i motionerna I: 185 och II: 231 framfört yrkande om utbyte vid Gullberna sjukhus av en förste läkartjänst i Ao 25 mot en tjänst som biträdande överläkare i Ao 27 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som på s. 44 börjar med »I motionerna I: 185» och på s. 45 slutar med »i Ao 27», bort ha följande lydelse:

»I enlighet härmed avstyrker utskottet även det i motionerna I: 185 och II: 231 framförda förslaget om inrättande av en underläkartjänst vid Gullberna sjukhus. Inte heller kan utskottet tillstyrka i nämnda motioner framfört yrkande om utbyte av en förste läkartjänst i Ao 25 vid samma sjukhus mot en tjänst som biträdande överläkare i Ao 27.»

dels utskottets hemställan under III. bort ha följande lydelse:

»III. att motionerna I: 185 och II: 231, såvitt de avser utbyte av en förste läkartjänst vid Gullberna sjukhus mot en biträdande överläkartjänst, icke må av riksdagen bifallas;»

dels ock utskottets hemställan under IV. — under förutsättning av bifall till yrkandet beträffande III. — bort i nedan angivna delar ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 185 och II: 231 samt I: 184 och II: 223, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för statens mentalsjukhus i enlighet med vad i statsrådsprotokollet föreslagits;»

c) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Harry Carlsson, fröken Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 43 börjar med »I motionerna I: 121» och på s. 44 slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 121 och II: 151 har berörts vissa aktuella utvecklingstendenser inom mentalsjukvården samt understrukits behovet av förebyggande psykiatrisk vård och öppen vård samt ökade resurser för rehabiliterings- och aktiveringsterapi, i synnerhet inom det geriatriska mentalsjukvårdsklientelet. Utskottet ansluter sig till vad motionärerna anfört. Det är uppenbart att läget inom mentalsjukvården — om också en hel del redan gjorts för att förbättra det — icke är tillfredsställande. Bristfälligheterna torde främst ha sin grund i två faktorer: organisatorisk eftersläpning och personalbrist. Åtskilliga vårdavdelningar inom de stora mentalsjukhusen är tekniskt dåligt rustade. Utrustningen är på många håll primitiv och per-

sonalkrävande. Mentalsjukhusens isolering från kroppssjukhusen verkar hämmande på sjukvårdens standard och effektivitet ävensom på patienternas trivsel. Den psykiatriska vården bör samordnas med kroppssjukvården. Även de nyaste mentalsjukhusen präglas i mycket av föråldrad planering. Bristen på psykiatriskt skolad personal är kännbar. Den öppna mentalvården bör utbyggas. Ingående uppmärksamhet bör ägnas den psykiatriska vården för barn och ungdom. Den akuta mentalvården bör förläggas till psykiatriska lasarettskliniker, medan patienter med mentalsjukdom av långdragen typ bör vårdas på särskilda för dem avsedda sjukhus. Resurser för medicinsk och social rehabilitering måste förstärkas samtidigt som arbetsträningsresurserna bättre utbygges. För invalidiserade mentalsjuka bör ändamålsenliga vårdhem finnas. Den geriatriska mentalvården måste ägnas ökad uppmärksamhet. Inom mentalsjukvården är synnerligen angeläget med aktiv terapi inom vårdavdelningarna. Läkartjänsterna inom mentalvården bör göras mer attraktiva genom ökad anknytning till annan sjukvård. Dessa och övriga i motionerna I: 121 och II: 151, såvitt nu är i fråga, redovisade tankegångar bör enligt utskottets mening understrykas i skrivelse till Kungl. Maj:t.

I förevarande motioner har vidare yrkats, att den grundläggande utbildningen i psykiatri blir föremål för utredning i effektiviserande och moderniserande syfte.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att undervisningen i psykiatri bör moderniseras. Det synes lämpligt, att ämnets obligatoriska kombination med neurologien, som av ämnesföreträdarna vid universiteten bedömts som icke ändamålsenlig, upphör. Riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t framföra önskvärdheten av att den psykiatriska undervisningen blir föremål för utredning i effektiviserande och moderniserande syfte.

Även i motionen II: 519 har understrukits betydelsen av en intensifierad experimentverksamhet och vidgad öppenvård vad gäller den framtida mentalsjukvården. Utskottet instämmer också i vad i denna motion anförts och anser, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t bör understryka vikten av i motionen anförda synpunkter.»

dels ock utskottets hemställan under V., VI. och VIII. bort ha följande lydelse:

»V. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 121 och II: 151, såvitt de avser organisationen av mentalsjukvården, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anförts;

VI. att riksdagen må med bifall till motionen II: 519 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anförts;

VIII. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 121 och II: 151, såvitt de avser utbildningen i psykiatri, i skri-

velse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning av den grundläggande utbildningen i psykiatri i effektiviserande och moderniserande syfte.»

13) vid *punkten 89* (Bidrag till mentalsjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö) av fröken *Elmén*

14) vid *punkten 135* (Bidrag till hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl.) av fru *Wallentheim*, som ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 284 och II: 350 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 62, som börjar med »I motionerna I: 284» och slutar med »att tillstyrka», bort ha följande lydelse:

»Däremot anser sig utskottet böra tillstyrka i motionerna I: 284 och II: 350 framfört förslag om skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om sådan ändring av statsbidragsbestämmelserna att rörelsehindrade som ordinerats motordriven invalidvagn får använda motsvarande medel för inköp av invalidbil.»

dels ock utskottets hemställan under IV. bort ha följande lydelse:

»IV. att riksdagen må med bifall till motionerna I: 284 och II: 350 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att i kungörelsen för bidrag till tekniska hjälpmedel för rörelsehindrade m. fl. införes bestämmelse om rätt för rörelsehindrad som ordinerats invalidvagn att använda motsvarande medel ur ifrågavarande anslag till inköp av invalidbil.»

15) vid *punkten 148* (Abortförebyggande åtgärder) av herrar *Per Jacobson, Edström, Harry Carlsson*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande på s. 68, som börjar med »I motionerna I: 407» och slutar med »att erinra», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 407 och II: 493 har yrkats, att 540 000 kr. anvisas under förevarande anslag, innebärande 110 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för överhängande hjälpbehov hos kvinnor, som besöker ifrågavarande rådgivningsbyråer. I motiven för yrkandet anföres att nuvarande statsbidrag om 30 kr. per nyinskriven abortsökande är för lågt och bör höjas till 50 kr. Yrkanden av samma innebörd har framförts i motionerna I: 83 och II: 78, i vilka beträffande motiveringen hänvisats till motionen II: 95.

Chefen för justitiedepartementet har numera tillkallat en utredning rörande abortlagstiftningen. Denna utredning skall enligt direktiven även ta upp till behandling samhällets åtgärder i abortförebyggande syfte, bl. a. ekonomiska och sociala åtgärder till stöd åt kvinnor i abortsituation. Enligt utskottets mening torde någon proposition angående förbättrade hjälp-

möjligheter för kvinnor i abortsituation på grundval av de resultat som utredningen kan komma fram till inte vara att emotse inom de närmaste åren. En omgående förbättring av det statliga ekonomiska stödet till kvinnor i abortsituation synes emellertid utskottet angelägen. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att allmänna beredningsutskottet i sitt utlåtande nr 19 år 1964 uttalade att det är angeläget att kommunerna erhåller verkligt stöd från staten till de åtgärder som vidtages i syfte att hjälpa kvinnor i abortsituation. Allmänna beredningsutskottet anförde vidare, att medicinalstyrelsen hade för avsikt att till budgetåret 1965/66 begära en avsevärd höjning av anslaget och att således 1965 års riksdag skulle komma att få ta ställning till frågan om en förbättring av resurserna för detta ändamål. Med hänvisning till det anförda och i avvaktan på det förslag som den tillsatta utredningen kan komma att framlägga tillstyrker utskottet motionärernas yrkande. Anslaget bör alltså uppföras med 540 000 kr.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom med bifall till motionerna I: 83 och II: 78 samt I: 407 och II: 493 till *Abortförebyggande åtgärder* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.»

16) vid *punkten 149* (Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning) av herrar *Per Jacobsson, Edström, Harry Carlsson, fröken Elmén, herrar Gustafsson* i Skellefteå och *Mundebo*, vilka ansett att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 69, som börjar med »I avvaktan» och slutar med »att tillstyrka», bort ha följande lydelse:

»Det synes utskottet angeläget att familjerådgivningsverksamheten, som hittills med positivt resultat bedrivits som försöksverksamhet, nu får en fastare uppbyggnad. Vidare är det enligt utskottets mening angeläget, att ifrågavarande verksamhet utsträcker till att omfatta ännu flera landstingskommuner. Utskottet tillstyrker därför i motionerna I: 119 och II: 149 framfört yrkande om uppräknning av anslaget i enlighet med medicinalstyrelsens anslagsberäkning till 200 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 119 och II: 149, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till försöksvis anordnad familjerådgivning* för budgetåret 1965/66 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.»

17) vid *punkten 184* (Lån till byggande av sjukhem) av herrar *Näsström, Gillström, Einar Persson, Birger Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Gustafsson* i Stockholm, *Karlsson* i Olofström,

Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Bergman, Johansson i Norrköping, Fagerlund och fru Holmberg, vilka ansett att

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som på s. 80 börjar med »I motionerna I: 28» och på s. 81 slutar med »fristående byggnad», bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 28 och II: 36, I: 29 och II: 33 samt II: 524 har yrkanden framförts om sådan ändring av bestämmelserna om statslån till sjukhem, att lån skall kunna utgå, oavsett om sjukhem uppföres som fristående byggnad eller sammanbyggt med annan vårdinrättning. I anledning av nämnda motioner vill utskottet erinra om vad utskottet anförde i sitt utlåtande nr 106 vid förra årets riksdag vid behandlingen av motionsyrkanden av samma innebörd som nu ifrågavarande yrkanden. Utskottet ansåg kravet på hemmiljö vara väsentligt. Detta krav fann utskottet vara svårt att uppfylla, om sjukhemmen i alltför hög grad integrerades byggnadsmässigt med sjukhusanläggningar. Klara och entydiga riktlinjer för långivningens omfattning förutsatte vidare en i viss mån schematisk gränsdragning. Som villkor för erhållande av lån borde därför gälla att sjukhemmet uppförts som fristående byggnad. Detta borde givetvis inte hindra att sjukhemmen uppfördes i nära anslutning till lasarett, ålderdomshem eller annan institution. Därest det skulle visa sig lämpligt att till ett sjukhem förlägga läkarmottagning, t. ex. en läkarstation, borde detta enligt utskottets mening inte utgöra hinder för erhållande av lån.

Utskottet har inte funnit anledning att ändra ståndpunkt i dessa frågor. Motionerna avstyrkes sålunda.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att motionerna I: 28 och II: 36, I: 29 och II: 33 samt II: 524 icke må av riksdagen bifallas;»